

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ YIL:14 SAYI:136 EYLÜL 2000

Bütün Türk vatandaşlarının
hahım korumak programımızın
nel bir bileşenidir

MEYEL MEKTUBU

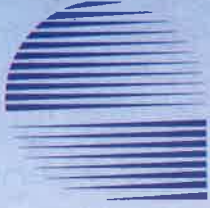
Özelleştirmenin piyasa koşullarında...

koruma yaratacağını çoğunun en muhtaç kesimlerin üzerindeki etkilerinin...
ekonomik anlamıyla, siz dürüstlüğüne muhtac edilecek reform...
özel emeklilik sigortası için gerekli çerçeveyi oluşturucu yasal düzenlemelerin...

ulusal işsizlik... Çeşitli işletmelerin 1995 yılı Menajisi üretimi (TEAŞ) elektrik dağıtım (TEDAŞ)...

bu yan... leştirilmesi sonucunda... piyasa koşullarına...
ABD... AB...
Telek...
da...
no...
tör...
tli...
m...
V...

1954

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI
İZMİR ŞUBESİ BÜLTENİ**
YIL: 14 SAYI: 136 EYLÜL 2001

Ayda bir çıkar.
Elektrik Mühendisleri Odası İzmir
Şubesi Üyelerine Ücretsiz Yollarır.

**Elektrik Mühendisleri Odası
İzmir Şubesi Adına Sahibi:**
M.Macit MUTAF

Yazı İşleri Sorumlusu:
Seyhun DALGIÇ

Yayın Komisyonu:
Ahmet BECERİK
A.Cenk GEDİK
Mehmet GUZEL
Özcan UĞURLU
Özgür TAMER
Sedat GÜLŞEN
Seyhun DALGIÇ

EMO İzmir Şubesi Bülteninde
yayınlanan her türlü haber ve yazı
izin almak koşulu ile kullanılabilir.
Yayınlanan yazılardan
yazarları sorumludur.

Reklam Bedelleri:

Arka Dış Kapak (Renkli)
340 milyon TL/sayı
On İç Kapak (Renkli)
275 milyon TL/sayı
İlk İç Sayfa (Renkli)
250 milyon TL/sayı
Arka İç Kapak (Renkli)
250 milyon TL/sayı
İç Sayfalar:
Tam Sayfa (Renkli)
155 milyon TL/sayı
1/2 Sayfa (renkli)
90 milyon TL/sayı
Tam Sayfa(Siyah/Beyaz)
130 milyon/sayı
1/2 Sayfa (Siyah/Beyaz)
75 milyon TL/sayı
1/4 Sayfa (Renkli)
65 milyon/sayı
1/4 Sayfa (Siyah/Beyaz)
40 milyon/sayı

Yayınma Adresi:
EMO İzmir Şubesi
1337 Sk. No: 16K:8

Tel/Fax: 0.232.489 34 35
emoizmir@egenet.com.tr
url:www.emoizmir.org.tr

Dizgi-Baskı
Etki Matbaacılık Yayıncılık Ltd.Şti.
0.232.482 09 00 - 483 78 27
Baskı Tarihi: 5 Eylül 2001

BEKLEYİŞLER... BEKLENTİLER.....

Şubat Kriziyle birlikte bu iki kavram yeni ve gündelik yaşamdakinden farklı bir anlam kazandı.

Uzunca bir dönem ülkede "bekleyiş" ve "beklenti" her yurttaşın kendi bireysel, özel yaşamına ve geleceğine ilişkin ayrı ayrı içerikleri ifade ederken ,bugün bu kavramlar giderek sadeleşiyor.

Aslında ağır ağır farkında olmadan krize sürüklendiğimiz yıllar boyunca,borsanın düşmesini-yükselmesini , "daha " demokratik bir ülkeyi, özelleştirmeleri, tatlı kar alanı haline gelen telekomünikasyon sektörüne girmeyi,yeterince e-ticaretin gelişmesini,AB'ye girmeyi, enerji ihalelerini, Kanun Hükmünde Kararname'leri ...vb. bazen bir iki başlığı birlikte, bazen de sadece birini bekleyenler oldu,bazılarımız canı yana yana bazılarımız da büyük bir iştahla hep bekledik.

Ve "bekleyişler"- "beklentiler" hiç karşılıksız kalmadı:

"Daha" demokratik adımlar atıldı,borsalar dalgalandı, özelleştirmeler hızlandı, AB'ye biraz daha yaklaştık, telekomünikasyon sektörü bir dev olma yolunda ilerledi,enerji ihalelerinin ardı arkası kesilmedi,KHK'lar ise sürüsüne bereket yayınlandı.

Bu dönemin tek ortak beklentisi de ülkenin mutlaka "gerçek" serbest piyasa ekonomisine tam anlamıyla geçmesi gerektiği oldu.Yıllarca gazetelerde,TV'lerde bunu anlattılar defalarca "tele-vole iktisatçılarımız".

Sömürünün ,yolsuzluğun ve soygunun bizde ki kadar paçalardan akmasa da incelikli bir biçimde sürdüğü ,savaş(savunma) endüstrisinin ekonomilerinin başını çektiği Alman,İngiliz,Fransız (kısaca AB) ve Amerikan emperyalist ülkeleri gibi "gerçek" serbest piyasa ekonomisine bir türlü geçemiyorduk.

Ve sonra kriz, devalüasyon.....15 günde 15 yasa.....IMF ve Dünya Bankası programları, yardımları..... borçlanmalar.....

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının Dış Borçlarla ilgili tablosunda 1991-2000 döneminde alınan borç miktarı 112 milyar dolar olarak gözüküyor. Aynı dönemde dışarıya geri ödenen miktar (anapara ve faizlerle birlikte) 127 milyar dolar.

Yani ülke dışına aktarılan para 15 milyar dolar, üstelik 1991 yılında 50.5 milyar dolar olan dış borç 2000 yılı sonunda 116 milyar doları aşmış.

Bizler bekleyişler ve beklentiler içindeyken " kaynak yaratma " yalanlarıyla ülke adım adım borç bataklığına sürükleniyordu. Ve her yüksek miktarda döviz girişi yeni bir krizin habercisi oldu; her seferinde daha derinleşen, kronikleşen yeni krizlerin.

Bir de Şubat kriziyle birlikte farklılaşan beklentilerimize ve karşılıklarına bakalım:Krizden ülkeyi çıkaracak profesyonel bir ekonomist (Bu arada Arjantin'in üç derviş harcadığını hatırlatalım),Yeni bir ekonomik program (Güçlü Ekonomiye Geçiş Programını hatırlayan var mı?), Ülke topraklarının satışı(hazine araziler), Takaslar

Ve kaderi 15 günde 15 "piyasa yasası " na bağlanmış bir ülke....., Ne Haziran ne de içine girdiğimiz sonbaharda bir iyileşme yaşanmadı, yaşanmıyor; **yaratılan beklentilerin** tersine kriz daha da derinleşiyor.

Bekleyişler,beklentiler yine devam ediyor; hala işten çıkartılmamış olanlarımız fabrikalarda,bürolarda,işten çıkarılanlarımız ise evlerinde sokaklarda,insan kaynakları firmalarının görüşmelerinde giderek yalnızlaşarak bekliyor beklentiler içerisinde.

Asıl kritik olan ise işsizlik ve yoksulluk kitleselleştikçe beklentiler ters orantılı olarak sadeleşiyor,ortaklaşıyor.Artık borsadan,repodan,büyüyen sektörlerden,AB'den beklentileri olanlar marjinalleşiyor.

Ve şimdi **bizim adımıza yaratılan** değil kendi beklentilerimizin peşinden gitmenin zamanı kendisini dayatıyor,**ama bekleyerek değil uğruna mücadele ederek.**

A.Cenk GEDİK
Eğitim Merkezi Sorumlusu

İNSANCA YAŞAM DEMOKRATİK TÜRKİYE MITİNGİ

27 Temmuz 2001 günü saat 24.00'da Ankara'ya hareket eden mühendis ve mimarların ilk durağı Sümerbank Basma Fabrikası'ydı. 74 günlük mücadelelerine destek vermek amacıyla miting için hareket merkezi olarak Sümerbank işçilerinin yanını seçen mühendis ve mimarları yüzlerce işçi coşkuyla karşıladı. EMO İzmir Şubesi Başkan Yardımcısı Musa ÇEÇEN'in TMMOB İzmir İKK adına yaptığı konuşmanın ardından bazı Sümerbank işçilerinin de katılımıyla alkışlarla fabrika önünden Ankara'ya yola çıkıldı.

28 Temmuz sabahı hemen her ilden gelen 4 bin civarında mühendis ve mimar saat 10.00'dan 15.00'a kadar Toros Sokak başından sloganlarla, türkülerle Abdi İpekçi Parkı'na kadar yürüdü.

Özellikle Odaların gençlik kollarından yoğun katılım yürüyüşe ve mitinge canlılık kattı.

Diş Hekimleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türk Tabipleri Birliği, KESK ve DİSK, siyasi parti yöneticilerinin de destek verdiği miting KESK Genel Başkanı Sami EVREN, DİSK Genel Başkanı Süleyman ÇELEBİ'nin konuşmalarıyla başladı.

TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ konuşmasında şunları dile getirdi.

"Demokratik Türkiye İnsanca Yaşam Mitingine hoş geldiniz.

Birileri sırça köşklerinde sosyal patlama olur mu olmaz mı tartışması yapmaya devam etsinler

Bu gün bu alanda, eğitilmiş insan gücünün önemli bir unsuru biz mühendisler ve mimarlar, patlama noktasına geldiğimiz için, insanca bir yaşam istediğimiz için, bir kez daha bu gidişe dur demek için toplandık

Sıcak demedik, tatil demedik, yurdun dört bir yanından, ülkemize, mesleğimize, onurumuza sahip çıkmak için bir araya geldik

Yıllardan beri sürdürülen ama özellikle de son 20 yılda, yani 24 Ocak kararlarından bu yana, yani 12 Eylül'den bu yana uygulanan politikalar irili ufaklı onlarca krize neden oldu. Bu krizlerden, diğer çalışanlar gibi mühendis ve mimarlarda paylarına düşeni aldılar

Kasım krizinden bu yana 30 bin ücretli mühendis mimar işini kaybetti. Serbest çalışan meslektaşlarımızın ise 25 bini şu anda işsiz. Bu arkadaşlarımız, krizden öncede işsiz olan mühendisler ve mimarlar kervanına katıldılar. Tıpkı aynı dönemde işini yitiren toplam 1.200.000 işçi gibi.

İşi olan meslektaşlarımızın ücret düzeyleri ise yoksulluk sınırının altında ve bu ücretler her geçen gün daha da azalıyor. Son on yılda gerçek ücretlerimiz yarı yarıya azaldı. 1991'de kamuda çalışan ve yirmi yıllık deneyimi olan bir meslektaşımızın ücreti ancak dört kişilik bir ailenin asgari geçim standardını yakalayabiliyordu. Bu gün ise aldığımız ücret asgari geçim standardının ancak yarısını karşılıyor.

1967'de aldığımız ücretlerin satın alma gücünü korumak için, aldığımız ücretin dokuz on katı ücret almamız gerekiyor.

Bu olumsuzlukların temel nedeni

IMF'nin, DB'nin, AB'nin, G7'lerin, DTÖ'nün dayattığı ekonomik politiklardır.

Çünkü bu politikaların amacı, ne ülkemizin kalkınması, ne halkımızın refahının artması ne gelir dağılımının düzelmesi ne de barış için yaşanmasıdır. Tam tersine bu politikaların amacı, üretimi çökertmektir, ülke ekonomisini uluslar arası para sermayesine ve ona eklenmiş yerli sermayeye bütünüyle teslim etmektir.

Çünkü bu politikalar ulusal bilim, teknoloji, sanayileşme politikaları temelinde üretmeyi ve sanayileşmeyi öngörmüyor; kaynaklarımızın halkın yararına değerlendirilmesini öngörmüyor, yerleşim alanlarının sağlıklı ve kültürel bir ortamda yaşama hakkının gerçekleştirilmesi olarak belirlenmesini öngörmüyor.

Yirmi yıldan beri yapılanlar ülkemizin yeni dünya düzenine ve küreselleşmeye siyasi ve ekonomik entegrasyonunu sağlamak adına. Yani ulusal mal, hizmet ve finans piyasalarının serbestleştirilmesi ve uluslar arası sermaye akımlarının önündeki tüm yasal ve yönetsel düzenlemelerin kaldırılarak, ulusal üretim ve emek piyasalarının kuralsızlaştırılması. Bir tarafta ucuz işgücü, bir tarafta uluslar arası sermayenin denetimsiz hareketi; işte bu politikaların ülkemize armağanı budur. Bir diğer armağanı da üst üste yaşanan krizlerdir. Bu armağan krizin faturası, bu krizden

yararlananlara değil de, bu krizin altında ezilenlere çıkarılıyor. Borç faizi ise işçilere, kamu çalışanlarına yoksulluk ücretiyle, özelleştirmelerle, kamuya ait arazilerin satışıyla ülkemizi uluslar arası sermayeye tam teslim ederek kapatılmaya çalışılıyor.

Yatırımsız ülkemizde, üretimsiz bir ülkede mühendis-mimar olmak zor.

İşte, mesleğimizi uygulayarak bilimi ve tekniği halkımızın hizmetine sunmak ve emeğimizin karşılığında insanca bir yaşama düzeyine kavuşmak isteyen bizlere karşı, halkımıza karşı sağır siyasi iktidar bakın nelerle uğraşılıyor.

Ulusal bilim-teknoloji sanayileşme politikalarını belirlemekten bütünüyle vazgeçtiler. Yatırımlarını durdurdular. Sanayinin temel rekabet gücünü ucuz işgücüne çevirdiler. Uluslararası iş bölümüne boyun eğerek ülkemizi taşeronlaştırdılar. Araştırma- geliştirmenin adını bile unuttular. Şimdi çevre kirletici, geri teknoloji, düşük katma değerli tesisler kursunlar diye yabancı sermayeden medet umuyorlar. Endüstri bölgeleri yasa taslaqları hazırlayarak, bu yabancı sermayeyi her türlü yasal düzenlemeden muaf tutmak istiyorlar.

"Eğitimin amacının bilimsel düşünme yetisine sahip, sorgulayıcı, araştırmacı, yaratıcı, özgürce düşünüp karar verebilme bilincine erişmiş ve toplumsal sorumluluk taşıyan bireyler yetiştirmek olduğunu hiçbir zaman kabul etmediler. Bu nedenle de ülkesine ve toplumuna yabancı, insani ve toplumsal değerlerden uzak, bireyci ve teslimiyetçi bir insan tipini yaratmaya çalışıyorlar. İnsan kaynakları planlaması anlayışından uzakta, eğitimi de bütünüyle bir ticaret alanına dönüştürmenin planlarını yapıyorlar. Öğretim elemanlarımızı eğitim ve araştırma olanaklarından yoksun bırakıyor, paralı eğitimi adım adım gerçekleştiriyorlar. YÖK düzenine dokunuyorlar.

Yirmi yıldır kesintisiz olarak

uygulanan ve alternatifsiz olduğu savunulan bu politikaların alternatifi işte bu çerçevededir.

Yıllardır istikrarsızlık ve sürekli kriz politikalarının kısılcacında bırakılan, üretimden kopan, emeği ile geçinen kesimlerin açlık ve sefalet koşullarına mahkum edildiği bu dışa bağımlı politikalarla, ekonomik bunalımlara ve ağır toplumsal çöküntülere sürüklenen Türkiye'nin; tüm bu sorunlarının üstesinden gelecek doğal kaynakları, insan kaynakları ve birikimleri vardır.

Ama önce siyasi iradenin uluslararası sermayeye değil de halka hizmet etmesi yönünde belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle de sorun, emekten yana politikaları yaşama geçirecek siyasi iradenin iktidara taşınması sorunu haline gelmiştir.

Sevgili arkadaşlarım,

İşte bu nedenlerle, daha güzel bir ülkede yaşamak için, geleceğimize güvenle bakabilmek için, halkımızın refahının yükselmesine hizmet edebilmenin kıvancını yaşayabilmek için bir kez daha söylüyoruz:

-Demokrasinin sınırlarının emekçiler aleyhine daraltılmasına,

-Güçlü ekonomiye geçiş programı adı altında sunulan IMF ve Dünya Bankası dayatmalarına,

-Tahkime, özelleştirmelere, rant ekonomisine,

-Yaşanan siyasi ve ekonomik krizlerin faturasının halkımıza

ödetilmesine,

-Mühendis ve mimarların işsiz kalmalarına, yoksulluk sınırında bir yaşama mahkum edilmelerine, mesleklerini uygulama olanaklarından yoksun bırakılmalarına,

-Sahte ve yasakçı sendika yasasına, -Tarım, orman ve kent arazilerinin talan edilmesine,

-Tütün, şeker, doğalgaz, petrol, enerji piyasası yasalarına,

-İşsizliğe, yoksulluğa ve her türlü yolsuzluğa karşı mühendisler ve mimarlar olarak bu ülke sahipsiz değil diyoruz ve insanca bir yaşam için;

ÜLKEMİZE, MESLEĞİMİZE, ONURUMUZA SAHİP ÇIKIYORUZ.

DİĞER ÇALIŞANLAR GİBİ VE ONLARLA BİRLİKTE KURDUĞUMUZ BİRLİKTELİKLERİ KORUYARAK, GELİŞTİREREK, GÜÇLENDİREREK YAŞASIN BAĞIMSIZ VE DEMOKRATİK TÜRKİYE DİYORUZ."

TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ'in konuşmasının ardından müzik eşliğinde mühendis, mimar ve öğrencilerin halay çekmesiyle miting sona erdi.

MÜHENDİSLER, İŞÇİLER, ÖĞRENCİLER SÖYLEŞİDE BİRARADAYDILAR

1980 yılında yitirdiğimiz Şubemiz Eski Başkanı Yüksel LEVENDOĞLU'nun anma etkinliği olarak Doç. Dr. Neşe ÖZGEN'in "1950'den Günümüze Siyasal Süreç ve Toplumsal Yansımaları" konulu söyleşi 16 Ağustos 2001 Perşembe günü Lokalimizde gerçekleştirildi. Şube Başkan Yardımcısı Musa ÇEÇEN'in Yüksel LEVENDOĞLU'nu anlatmasından sonra katılımcıları TMMOB mücadelesinde yitirdiklerimiz için saygı duruşuna davet etti.

Üye, öğrenci üye ve Sümerbank işçilerinin doldurduğu salonda Doç. Dr. Neşe ÖZGEN; 1950 li yıllardan günümüze uygulanan neo-liberal politika uygulamalarını dünya ölçeğindeki uygulamalarla birlikte ele aldığı girişte bu politikaların göç sorunu ve gelir dağılımı olarak ülkeye yansımalarından bahsetti.

Küresel ekonomi ile birlikte üretimle değil borçlanmayla çevre ülkelerin ekonomik politik yapılandırma sürecine girdiğini belirttikten sonra "kronik yoksulluk" (3 kuşak neslin doğum anemileri, açlık ve hastalık yaşaması) kategorisine girmemizde "illegal küresel sermayenin" payını ortaya serdi.

Bu ekonomi politik sorunların demokrasinin görelî gelişmeleriyle değil tabandan gelecek sınıfsal talep ve hareketlerle çözülebileceğini söyledi.

Doç. Dr. Neşe ÖZGEN yaptığı girişten sonra karşılıklı sohbet biçiminde devam eden söyleşide son zamanlarda sıkça dile getirilen "sosyal patlama" yorumuna da açıklık getirdi. "Sosyal patlamadan" söz edenlerin aslında bu söylemle yoksul düşmanlığı yaptıklarını ve örgütlenmeye karşı saldırıya meşruiyetini sağlamaya çalıştıklarını şu sözlerle özetledi:

"Örgütsüz toplum patlamaz, örgütlü bir toplum patladığında onun adı başka bir şey olur, sosyal patlama olmaz." Yaşanan gelişmelerin iç ve dış etkileri ve AB'ye katılım üzerine gelen sorulara da yanıt veren Doç. Dr. Neşe ÖZGEN ülkedeki devalüasyonun ülkeyi baskı altına alma

anlamında küresel sermayenin bir müdahalesi olduğunu bu anlamda dünyadaki ekonomik gelişmelere çok da bağımlı olmadığını belirtti.

AB'ye katılım konusunda da AB'nin emperyalist bir kurum olduğunun ihmal edilmeden soruna yaklaşılması gerektiği yorumunu yaptı.

Küresel sermayenin saldırılarına karşın dağılan Sovyetler Birliği ülkelerinin geçmişte yapılan kamu ve insan yatırımlarının olumlu etkilerinin 10 yıl daha devam edeceğini dile getirdi.

Bu çerçevede mühendislerin durumunu da ele alan Doç. Dr. Neşe ÖZGEN, 50 li yıllardan bugüne toplumsal statüleri sürekli değişen mühendislerin bugün gelinen noktada kendi sınıfsal kimliklerini anlamaya başlayacaklarını belirtti. Özellikle mezun olacak ve yeni mezun olmuş mühendislerin sınıf atlama hayallerinden işsizliğe doğru gidişlerinin ülkeyi ve kendilerini daha sağlıklı bir noktadan değerlendirmeye başlayacakları dile getirildi.

Yaklaşık 2 saat süren söyleşi soru yanıt biçiminde devam ederek son buldu.

TÜRK TELEKOM ÜYELERİ İLE SÖYLEŞİ

Şube Başkanı M. Macit MUTAF, Örgütlenme Sekreteri Hüseyin GÜLCAN ve Eğitim Merkezi Sorumlusu A. Cenk GEDİK 2 Ağustos 2001 Perşembe günü Türk Telekom'da çalışan üyelerimiz Turan GÜMELİ, Hasan ŞAHİN, Ece ŞENLİ, Hülya ARSLAN, Akın KARAKILIÇ, Murat IŞIK, Mehmet YÜKSEL ile Şube terasında Türk Telekom'daki üyelerle Oda ilişkilerinin geliştirilmesi başlığında bir sohbet toplantısı yapıldı.

EMO İzmir Şubesi'nin düzenlediği "İletişim Günleri" etkinliğinin haberleşme alanında çalışan Türk Telekom üyeleri

açısından yararlı olduğu ve devam etmesi gerektiğinin belirtildiği toplantıda, Şube bülteninin daha çok elektrik mühendislerine yönelik olduğu görünümü vermesi, Oda'nın GSM konusundaki başarılı çalışmaları ve Elektronik Haberleşme Komisyonuna Türk Telekom'dan daha fazla katılımın sağlanması konuları dile getirildi.

Türk Telekom'un özelleştirilmesi sürecinde üyelerin geleceği ve statülerinin belirsizliğinin yapılacak bir bilgilendirme toplantısıyla giderilmesi gerektiğinin de vurgulandığı toplantıda ilişkilerin geliştirilmesi açısından daha geniş katılımlı üye toplantılarının sürdürülmesi konusunda görüş birliğine varıldı.

OTOMASYONUN KALBI İZMİR DE ATACAK

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi tarafından düzenlenen OTOMASYON SEMPOZYUMU 11-12 Ekim 2001 tarihlerinde İzmir'de yapılıyor. Alsancak'ta bulunan Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü Sürekli Eğitim Merkezinde yapılacak Sempozyumda Otomasyonda geline son teknoloji katılımcılara aktarılacak.

İzmir'de ilk kez gerçekleştirilecek Sempozyumda bildiriler; Endüstriyel Otomasyon, Makine Otomasyonu, Bina Otomasyonu ve Diğer Konular başlıklarında sunulacak. Ülkemizde

üretimin arttırılması ve kalitenin geliştirilmesine yönelik olarak Sanayi, Üniversite, Meslek Odası üçgeninin ortak çalışmasına başarılı bir örnek oluşturan Sempozyuma, otomasyon sektöründe ön sıralarda yer alan birçok firma katılıyor.

Çelik, gıda, kimya, elektronik, kağıt, yapı sektörleri ve güvenlik sistemlerine ilişkin bir çok otomasyon uygulamalarının yer alacağı Sempozyumda ayrıca Endüstride Otomasyon ve Geleceğine yönelik Panel düzenlenecek. Panelde; endüstri, firma, üniversite, oda ve kurum temsilcileri yer alacak.

İZMİR OTOMASYON SEMPOZYUMU

11-12 EKİM 2001

DESEM 75. YIL ANFİSİ

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ

1337 Sok. No:16 K:8 Çankaya İZMİR

Tel/fax : 232.4893435

e-mail : izmir@emoizmir.org.tr

Sempozyum Sekreteri : Sedat GÜLŞEN

ETİTAŞ, KOZA ELEKTRİK, KARAKAŞ LTD. İŞYERİ ZİYARETLERİ

16 Ağustos 2001 Perşembe günü Şube Başkanı M. Macit MUTAF ve Eğitim Merkezi Sorumlusu A. Cenk GEDİK sırasıyla Etitaş, Koza Elk. ve Karakaş Elk. firmalarında üyeleri ziyaret ettiler.

Etitaş'ta Yusuf AYGÜN, E. Raci ÖZYÜREK, Hakan ÖZKARANFİL, Dilek GÜNER, Levent DALYAN ile yapılan görüşmede en son yapılan Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliğindeki kuru tip trafoya ilişkin maddelerin ülkede yerli trafo üreticilerine etkileri, işyeri temsilcimiz olan Hülya DAĞCI'nın emekli olması üzerine boşalan temsilciliğin doldurulması, meslek içi eğitim konuları görüşüldü. Kalite Kontrol Sorumlusu Özdemir ŞAHİN ile de görüşülmesiyle ziyaret sona erdi.

Koza Elk. firmasında Fikret ŞAHİN ve Nurşen KÖSE ile de proje taahhüt hizmetleri, karşılaşılan sorunlar ve eğitim başlıkları görüşüldü.

Vahit KARAKAŞ'ın sahibi olduğu Karakaş Elektrik firmasında yerli pano üretiminin sorunları ve geleceği görüşüldü.

EMOGENÇ MERKEZ KOORDİNASYON TOPLANDI

Adana, Ankara, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Mersin Şubelerinin katılımıyla 14 Temmuz 2001 Cumartesi günü Ankara'da EMO Öğrenci Kolu Merkez Koordinasyonu; tüzük çalışmaları, koordinasyon, Düzenleme Kurulu ve Merkezi Yürütme Kurulu, merkezi yayın, EMO II. Öğrenci Kurultayı, 28 Temmuz TMMOB Mitingi gündemiyle toplandı. Şubemiz adına Öğrenci Kolu Danışma Kurulu üyeleri Erhan KUZ, Serkan ÖZDEN, Nazım SEVİM'in katıldığı koordinasyonda Şubelerin etkinlikleri ve yaşanan sorunları anlatmasından sonra gündem maddelerinin görüşülmesine geçildi ve EMO II. Öğrenci Kurultay gündemi aşağıdaki şekilde belirlendi. "Küreselleşme ve Üniversiteler" başlığında, küreselleşme ve eğitim politikaları, ulus-devlet-pazar ilişkileri bağlamında mesleğimizdeki gelişmeler, küreselleşme ve Odaların toplumsal konumu, Odalara yüklenen yeni misyon, örgütlenme modelleri ve Emogenç.

EMOGENÇ YAZ KAMPI

Emogenç Sinema, Edebiyat, Fotoğrafçılık topluluklarının yaz döneminde de devam eden çalışmalarıyla birlikte dönem sonunda Danışma Kurulu'nun aldığı karar uyarınca 20,21 ve 22 Temmuz 2001 tarihlerinde 3 günlük yaz kampı düzenlendi. 20 öğrencinin katıldığı satranç ve tavla turnuvalarının da yapıldığı Karaburun çadır kampında birlikte 28 Temmuz TMMOB mitingi, Emogenç'in önümüzdeki dönem çalışmalarına yönelik toplantılar yapıldı.

21 Temmuz Cumartesi akşamı Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Musa ÇEÇEN, yazman üye Seyhun DALGIÇ ve sayman üye E. Sabri AKSÜT'ün de katıldığı akşam yemeğinde Musa ÇEÇEN'in, Odanın geleceği açısından öğrenci kolu çalışmalarının umut verici olduğunu belirttiği konuşmasından sonra türküler ve marşların hep bir ağızdan söylendiği gece, geç saatlere kadar coşkusunu kaybetmedi. Güneş, deniz ve dostlukla geçen kamp 22 Temmuz Pazar akşamı sona erdi.

ÜYELERİMİZE DUYURU

TMMOB Bülteni,
Elektrik Mühendisliği Dergisi,
Kaynak ve 3E Dergilerini
Şubemizden Temin Edebilirsiniz.

Aliğa'da kurulu bulunan Çukurova Çelik
Endüstri AŞ tesisleri EMO İşyeri
Temsilciliğine Mehmet YAYLAN atandı.
Üyemize yeni görevinde başarılar
diliyoruz.

EMOGENÇ MİTING TOPLANTISI

Yaz kampından sonra çalışmalarını 28 Temmuz TMMOB mitingine yoğunlaştıran EMO İzmir Şubesi Öğrenci Kolu 23 Temmuz ve 24 Temmuz tarihlerinde E. Ü. Kampüsü ve Alsancak, Konak, Çankaya, Basmane semtlerinin TMMOB miting afişlemesinden sonra 25 Temmuz 2001 Çarşamba günü lokalde TMMOB Mitingi üzerine bilgilendirme toplantısı düzenledi. 30 u aşkın öğrencinin katıldığı toplantıda öğrenciler ülkenin içinden geçtiği dönem ve TMMOB'nin düzenlediği mitingin anlamı üzerine konuştular. Şube Başkan Yardımcısı Musa ÇEÇEN, yazman Seyhun DALGIÇ, sayman E. Sabri AKSÜT, Eğitim Merkezi Sorumlusu A. Cenk GEDİK'in de katıldığı toplantı Urfalı öğrenci üyemiz Osman RASTGELDİ'nin hazırladığı çiğ köfte ve ayran ikramıyla sona erdi.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ 8. ULUSAL KONGRESİ KOCAELİ'DE YAPILIYOR

Elektrik Mühendisleri Odasının iki yılda bir düzenlemekte olduğu "Elektrik Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği Ulusal Kongresi" nin dokuzuncusu bu yıl 19-23 Eylül 2001 tarihleri arasında Kocaeli Üniversitesi Derbent Turizm Meslek Yüksekokulu uygulama otelinde yapılacaktır.

Kongre organizasyonu EMO

Kocaeli Şubesi, Kocaeli Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve TÜBİTAK'ın ortak girişimi ile gerçekleştirilecektir.

Beş gün sürecek kongre boyunca, Elektrik-Elektronik-Bilgisayar Mühendisliğine yönelik bilimsel bildiriler sunulacak, sektöre ilişkin değişik konular, düzenlenecek panellerde tartışılacak ve firmalar ürünlerini sergileyeceklerdir. Bu anlamda kongre benzerlerinden farklı bir içerik kazanmaktadır.

Sektörümüzün önemli etkinliği olan " ELEKTRİK-ELEKTRONİK-BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ 9.ULUSAL KONGRESİ VE ELEKTROBİL'2001 SERGİSİ " ine tüm kurum ve kuruluşların ilgili teknik personelinin katılması önem kazanmaktadır. Bu nedenle ilgilileri Kongreye katılmaya çağırıyoruz.

Kongre iletişim adresi:

Ömerağa Mh. Ankara Cd. Naci Girginsoy

Sk. N:15/4 41100 İzmit-KOCAELİ

Tel.: (0262) 325 41 22

Faks: (0216) 325 41 22

e-posta: emokocaeli@superonline.com

kongre@kou.edu.tr

<http://www.kou.edu.tr/kongre>

Not: Kongreye izleyici olarak katılım ücreti 60.000.000 (Altmışmilyon) TL' dir. Kongre katılım ücretine; bildiri kitabı, kongre çantası; öğle yemekleri, açılış kokteyli ve çay ikramları ile bazı sosyal aktiviteler dahildir.

İMOP ÇALIŞMALARI

Oda'mızın da oluşumunda yer aldığı İzmir Meslek Odaları Platformu (İMOP) çalışmalarını aralıksız sürdürüyor. Dönem Sekreterliği İzmir Barosu tarafından yürütülen Platformun "F Tipi Cezaevleri Değerlendirme Raporu"nu tamamladı. Yaklaşık 80 sayfa olan İMOP Raporu; İzmir Barosu İnsan Hakları Merkezi, Türk Tabipler Birliği, Mimarlar Odası İzmir Şubesi ve Avrupa İşkence ve İnsanlık dışı veya Aşağılayıcı Muamele veya

Cezaları Önleme Komitesi (CTP) nin raporlarını kapsamakta. Genel olarak cezaevleri, F tipi cezaevleri, talepler, cezaevlerinin sağlık, bilim ve insan hakları açısından değerlendirilmesi, cezaevi mimarisi ve F tipi cezaevlerinin yapısal özellikleri gibi başlıklarda bir çok uzmanlık alanını kapsayacak şekilde cezaevlerini değerlendiren rapor yayınlanma aşamasındadır.

İMOP tarafından yürütülen "İzmir Kuş Cenneti Milli Park İlan Edilsin" imza kampanyasının tamamlanması sonrasında sonuçları basın yolu ile duyurulacak ve ilgili Bakanlığa iletilecektir.

İMOP sokak çocuklarının daha iyi koşullarda barınması için Çocuk ve Gençlik Merkezi kurulmasına yönelik çalışmalarını yürütüyor. Bu amaçla Konak Belediyesine hibe edilen arsa üzerine İzmir Valiliği'nin gözetiminde bir bina yapılmasını kararlaştırdı. Konu ile ilgili mimari, statik, elektrik ve tesisat projeleri yakın zamanda bitirilerek binanın temeli atılacak.

Ayrıca İMOP, GSM Baz İstasyonları hk. kamu oyunu bigilendirici yayın, son dönemde çıkartılan yasaların incelenmesi, Alsancak Devlet Hastanesindeki plan dışı yapılaşma konularında çalışmalarını yürütüyor.

Kemalpaşa Temsilcisi Mükremin ZÜLKADİROĞLU'nun görev yeri değişikliği nedeni ile EMO Kemalpaşa Temsilciliği çalışmaları geçici olarak durdurulmuştur. Üyelerimiz tarafından üretilen hizmetlerin mesleki denetimi Şubemizde sürdürülmektedir.

TMMOB MİTINGİNE KATILAN ÜYELERİMİZE ..

TMMOB tarafından düzenlenen ve 28 Temmuz'da "ÜLKEMİZE, MESLEĞİMİZE ve GELECEĞİMİZE SAHİP ÇIKIYORUZ" teması ile DEMOKRATİK TÜRKİYE, İNSANCA YAŞAM" mitingi Ankara'da gerçekleştirilmiştir.

TMMOB adına İzmir İKK Sekreterliğini de yürüten Şube Yönetim Kurulumuz, TMMOB mitingi çalışmalarını TMMOB/İKK ve Şubemiz açısından değerlendirmiştir.

TMMOB mitingine katılarak ülke, demokrasi ve mühendislik sorunlarına duyarlılığını ifade eden üyelerimize teşekkür ederiz.

Şube Yönetim Kurulu

ÜYELERİMİZE DUYURU

Çözüm Dershanesi'nden EMO üyeleri, çalışanları ve çocuklarına; üniversite sınavları, fen ve anadolu liseleri sınavlarına hazırlık kurslarında %30 indirim uyguluyor.

Ayrıntılı bilgi için:

Çözüm Dershanesi

Tel&Faks: 0232 446 54 54

Adres: 1379 Sk. No: 59 Güven İş Merkezi

K:1-2 Alsancak/İZMİR

EMO İZMİR ŞUBESİ VAKFI KURULUŞ ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Üyeler arasında yardımlaşma ve yakınlaşmayı sağlamak, sosyal etkinlikler düzenlemek, üyelerin para biriktirmelerini sağlamak, üyelerine borç para vermek, üyelerinin sağlık ve çocuklarının eğitim giderlerinde yardımcı olmak, ileride kurulacak EMO Vakfı için alt yapı oluşturmak ve yardıma muhtaç olsun olmasın hastalık, doğum, ölüm, emeklilik hallerinden dolayı üyelerine yada önceden gösterecekleri kişilere yada yardım sağlamak amacı ile 1996 yılında oluşturulan EMO İzmir Şubesi Biriktirme ve Yardımlaşma Sandığı Vakıf haline dönüştürülüyor.

İzmir Elektrik Mühendisleri Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ismi ile çalışmalarını yürütmesi düşünülen Vakfın amaçları iki gruba ayrıldı.

A - Elektrik, Elektronik, Haberleşme, Elektrik-Elektronik ve Bilgisayar mühendisliği mesleğinin gelişimi ve Türkiye'nin enerji sorununa katkıda bulunmaya yönelik amaç ve faaliyet konuları

1. Ulusal ve uluslararası boyutta ekonomik, sosyal kalkınmayı teşvik etmek amacı ile enerji kaynakları potansiyeli ile her anlamda ve her yönü ile enerjinin üretimi iletimi çevirimi ve kullanımını sağlamak,

Enerji kaynaklarının emniyetli, verimli ve çevre ile uyumlu biçimde üretilmesi ve herkesin yararına barış içinde kullanımını sağlayacak çalışmalar yapmak, Enerji tasarrufu ve enerjinin etkin kullanımı için çalışmalar yapmak, sonuçlarını ilgililere ve kamuya duyurmak,

2. Elektronik mühendisliği mesleği ve iletişim teknolojisinin ülkemizdeki gelişimine katkıda bulunmak amacı ile her

türlü çalışmayı yapmak,

3. Bilgisayar mühendisliği mesleği ve bilişim teknolojisinin ulusal düzeyde gelişimine katkıda bulunmak amacı ile çalışmalar yapmaktır.

B - Üyelerin sosyal yardımlaşma ve dayanışmasına ilişkin amaçlar

1-Vakıf üyelerinin eşlerinin, bakmakla yükümlü oldukları anne ve babaları ile çocuklarının; hastalıkları halinde muayene ve tedavilerini yaptırmak, ilaç bedelleri ve tedavileri ile ilgili her türlü tıbbi araç ve gereç ihtiyacını karşılamak, bu amaçla sağlık tesisleri kurmak, kiralamak, devralmak, işletmek veya ortak olmak

2-Üyelerinin sosyal ve ekonomik durumlarını güçlendirmek için her türlü girişimlerde bulunmak, uygun yerlerde ve olanaklar içinde üyelerinin ve ailelerinin dinlenmelerini ve eğlenmelerini sağlayıcı sosyal tesisler kurmak,

3-İşbu vakıf senedine uygun olarak üyelerine emekli ödemesi, eğitim, sağlık, evlilik ve ölüm ödemeleri yapmak,

4-Üyelerinin tahsile devam eden çocuklarının tahsiline işbu vakıf senedi hükümleri doğrultusunda katkıda bulunmak,

5-Doğrudan doğruya üyelerine vakıf senedi ve yasal mevzuat çerçevesinde ikrazda bulunmak.

6-Üyelerinin, ucuz tüketim malları sağlaması için çalışmalar yapmak

7-Üye çocuklarına imkanlar nisbetinde burs temin etmek

8-Üyeler ve çocuklarına sağlık sigortası vb sigorta yapmak,yaptırmak,bu amaçla sigorta işlemleri acenteliği tesis etmek veya sigorta acenteliği devralmak

Eylül ayı içerisinde işlemleri tamamlanacak olan Vakfın kuruluşuna Sandık üyesi olsun yada olmasın tüm üyelerimizi çağırıyoruz.

II. TMMOB MÜHENDİSLİK MİMARLIK KURULTAYI'NA DOĞRU

İlki 28-29 Nisan 2001 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen TMMOB Mühendislik Mimarlık Kurultayı hazırlıkları sürdürülüyor. Yerel Kurultaylarda oluşan görüşlerin taşındığı Kurultayın Nisan 2002 tarihinde yapılması planlanıyor.

Amacı; mühendislik-mimarlık alanları ile ilgili olarak dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmelerin, bu gelişmelere bağlı olarak mühendislik - mimarlık hizmetlerindeki üretim sistemlerinin, iş süreçlerinin, mühendislik-mimarlık hizmetlerinin tanımının, uygulama ve denetim süreçlerindeki konularının, mühendis ve mimarların eğitiminin ve öğretiminin, TMMOB'nin yasal statüsünün, yapısının, örgütsel tarihinin, üye bileşiminin, üyelerle ilişkilerinin, hizmet üretiminin araştırılması ve bu araştırmalar temelinde örgüt misyonunun, yapılanmasının ve politikalarının belirlenmesi olarak belirlenen kurultayın yerel ölçekte yapılacak İzmir toplantısının Ekim ayında yapılması planlandı.

Kurultay Yürütme Kurulu yaptığı ilk toplantısında, TMMOB II .Mühendislik ve Mimarlık Kurultay konu başlıklarının, I. Kurultay belgelerindeki,

Mesleki Yeterlilik-Mesleki Yetkinlik
Mesleki Denetim-Uzmanlık Ayrımları
Örgüt Birimlerinin Hizmet Üretimi
Mesleki Davranış İlkeleri

Örgüt Misyonu konularını içermesini ve bu doğrultuda bir broşür hazırlanarak yerel kurultaylara, "ön tartışma metni" olarak kullanılmak üzere gönderilmesi kararını almıştır. Dileyen üyelerimiz ilgili dokümanı Şubemizden temin edebilir.

BASIN AÇIKLAMASI

TMMOB İzmir İKK tarafından 16 Ağustos 2001 tarihinde Marmara Depremi ve yapı denetim süreci ile ilgili olarak bir basın açıklaması gerçekleştirildi. Basın açıklamasında özetle şunlar dile getirildi:

29 Haziran 2001 tarihinde Mecliste kabul edilen YAPI DENETİMİ KANUNU bilimi ve tekniği dışlayan, TMMOB'nin görev ve yetkilerine müdahale eden ve kamu yararına etkinliklerini sınırlandıran; denetim adı altında denetimsizliği, kamusal hizmet yerine ticarileşmeyi öngören bir düzenlemedir.

Depremin hemen ardından kayıpların nedeninin plansız ve denetimsiz kentleşme olarak belirlenmesine karşın aynı bölgede yapılan imar uygulamaları ve Hazine arazilerinin satışına yönelik yasal düzenlemeler hiçbir şeyin değişmediğini aksine ranta dayalı uygulamaların sürdürüldüğünü belgelemektedir.

595 sayılı KHK'nin iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesi'nin gerekçeli kararının açıklanması bile beklenmeden, yapı denetim sürecini bir bütün olarak algılanmadan, proje müellifliğinden başlanarak yapı üretim sürecinde yer alan mühendis ve mimarların mesleki yeterlilikleri tanımlanmadan, meslek odalarına mesleki denetim sürecinde yer vermeyip dışlayarak yapılan bu düzenlemeler çağdaş, planlı, sağlıklı, güvenli ekonomik yapılaşma ortamını sağlayamayacak; 17 Ağustos, 12 Kasım yıkımlarının benzerlerinin yaşanmasının önüne geçemeyecektir.

BASIN AÇIKLAMASI

1 Eylül Dünya Barış Günü çerçevesinde Şubemiz Lokali'nde; aralarında TMMOB İKK'nın da yer aldığı bir basın açıklaması gerçekleştirildi. "Barış Hemen Şimdi" sloganıyla yapılacak eylem ve etkinliklerden bahsedilen açıklamada; barışa son dönemde daha çok ihtiyaç duyulduğu, savaşların emperyalist güçler ve silah tekellerinin çıkarı sonucu olduğu vurgulandı. Silahlanmaya yapılan harcamaların sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve sosyal güvenlik harcamalarından kısılarak yapıldığı bunun da yoksulluk ve işsizliği beraberinde getirdiği belirtildi. Açıklama şöyle devam etti:

"Barış talebi bu günlerde yalnızca bölgesel savaşlarla değil , gezegenimize tehdit eden nükleer silahlanma ile de ivedilik kazanmıştır.

Nükleer Silahlara karşı yürütülen mücadelelere paralel olarak ABD ve SSCB

yönetimi arasında imzalanan nükleer silahsızlanma anlaşmaları çerçevesinde durdurulduğu açıklanan , kamuoyunda Yıldız Savaşları Projesi olarak bilinen "Ulusal Füze Savunma Sistemi' George W Bush tarafından tekrar yürürlüğe konuluyor

Bizler barış hemen şimdi diyoruz.

Bölgesel ve etnik savaşlar durdurulmalıdır.

Ülkemizi on yıllardır kan ve göz yaşına boğan Kürt sorunu temel hak ve özgürlükler temelinde barışçı demokratik yollarla çözülmelidir.

Silahlanma yarışı durdurulmalı, karşılıklı anlaşmalarla her türlü silahlarda indirim gidilmeli, Dünya nükleer silahlardan arındırılmalıdır. Kısacası gezegenimiz silahlardan ve şiddetten arındırılmalıdır.

Silahlanmaya ayrılan pay eğitime sağlığa , yatırıma, sosyal güvenliğe ve hizmetlere aktarılmalıdır".

ULUSLARARASI AYDINLATMA KONGRESİ VE FUAR

12-16 EYLÜL 2001 İSTANBUL

Aydınlatma Türk Milli Komitesi tarafından düzenlenen Kongre'de şehir aydınlatması ve güzelleştirilmesi konusu başta olmak üzere aydınlatmanın çeşitli konularında 100'ün üzerinde bildiri sunulacak.

İTÜ Taşkışla binasında yapılacak Kongre dilinin İngilizce olmasına karşılık anında çeviri yapılacaktır. Kongreye paralel olarak aydınlatma sektöründe üretim ve pazarlama yapan firmaların ürünleri sergilenecek.

KEMERALTI

Kemeraltı Çarşısının başlangıcını oluşturan Anafartalar Caddesi, Mezarlıkbaşı semtinden itibaren geçen yüzyıllardaki iç liman çevresinin etrafında deniz cephesini içine alan bir kavis çizerek, Konak alanına ulaşmaktadır. Liman ağzına doğru deniz doldukça, yeni yerleşim ve ticaret sahaları açılmış ve buralara yeni ticaret binaları yapılmıştır.

1592 yılında kale kapısı önüne Hisar Camii inşa edilmiş, 1650-1670 yılları arasında limanın bölümü doldurularak bir çarşı kurulmuştur. 1744 yılında da Kızlarağası Hanı inşa edilmiş, daha sonraki süreçte ise Hisar'ın iç liman tarafındaki deniz cephesi, 1875 yılında da iç limanın ön tarafı tamamen doldurulmak sureti ile rihtim inşa edilmiş ve sahile yaklaşık bu günkü şekil verilmiştir.

Çarşı ilk yapıldığı yıllarda kısmen tonozlu, kiremit örtülü yan sokakları ve arastalarıyla bir kapalı çarşı görünümündeydi. Yakın yıllara kadar Şadırvanaltı Camii'nden Havra Sokağına kadar devam eden sokakların üstü örtülü durumunu koruyan çarşı, Kemeraltı adını bu bölümün üstünün kapalı olmasından almıştır.

Han ve bedestenlerin yoğun olarak yer aldığı bölgede daha çok yerli halka, orta ve düşük gelirli ailelere hitap eden ticari kullanışlara ve el sanatı ürünlere ayrılmıştı. Demirciler, kömürcüler, çiviciler, saman pazarı gibi adları taşıyan ve gerçekten de bu aktiviteleri barındıran sokaklar, bir anlamda çeşitli iş kollarını da guruplandırmıştı.

Günümüzde de bu özelliğini koruyan Kemeraltı İzmir'in önemli bir dokusunu oluşturmaktadır. Kentimizde dönemini az da olsa yansıtan, tarihi yapısını koruyan nadir, belki de tek bölgemiz olma özelliğini de taşımaktadır.

Bir çok Avrupa ülkesinde değil tarihi yapılar kentler korunmuş olmasına karşın Kemeraltı'nın kentimizdeki değeri biçilmez önemi her zaman ön planda olmalıdır.

Kemeraltı bölgesinin en eski trafo merkezi olan 5 nolu kabin elektrik dağıtımının iyileştirilmesi için 1928 yılında yapılmıştır. Şu anda aynı trafo merkezinde 1000 kVA ve 1250 kVA olmak üzere iki adet trafo bulunmaktadır. Günümüzde Kemeraltı bölgesi toplam kurulu gücü 14380 kVA olan 12 adet trafo merkezi ile

beslenmektedir. Tümü havai hat olan Kemeraltı şebekesinin çok az bir bölümü ancak yakın geçmişte yeraltına alınmıştır.

Dar sokakları, yapılaşmanın eski olması, herhangi bir yangın anında itfaiyenin müdahale etmesindeki sorunlar nedeni ile Oda'mız 1990 yılında İzmir İtfaiye Müdürlüğü ile kentimizin tarihi özelliklerini taşıyan Kemeraltı bölgesinin rının denetlenilmesine

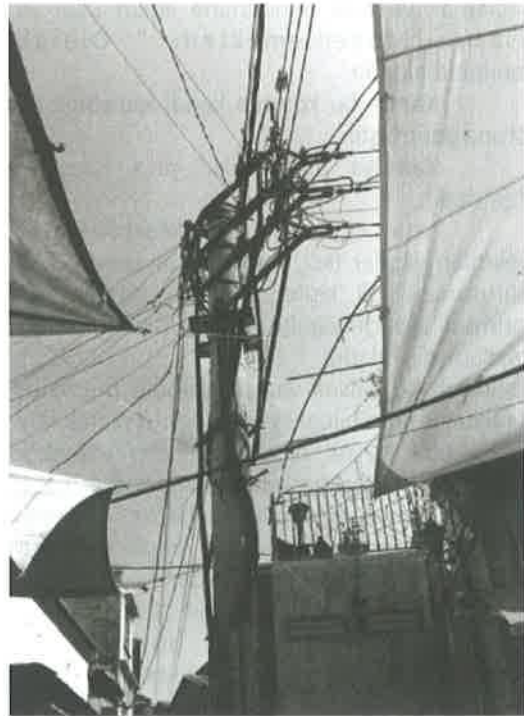
korunması ve sonraki kuşaklara aktarılması amacı ile çarşı içindeki mevcut işyeri ve kuruluşlarda elektrik tesisatlarının denetlenmesine başlamıştı. O yıllarda meydana gelen yangın olaylarından 254 tanesinde elektrik tesisatlarının gerekçe gösterilmesi bu çalışmaların önemini vurgulamaktaydı. 8 Ekim 1990 tarihinde başlayan denetimlerin ilk sonuçlarında denetlenen 20 işyerinin %85 inde elektrik tesisatının uygun olmadığı anlaşılmıştı. Basın açıklaması ile işyerleri duyarlı olmaya çağrılarak elektrik tesisatlarının yetkili elektrik tesisatçıları tarafından iyileştirilmesi çağrısı yapılmıştı. Daha sonra gerek İtfaiyenin ilgili Yönetmeliklerinde meslek odaları denetimine olanak tanınmaması, gerekse TEK'in denetim sonuçları sonrası yaptırım uygulamaması nedeni ile çalışmalar yarım kalmıştı.

1 Ağustos 2001 tarihinde kentimizde olağanüstü doğa olaylarının biri daha yaşanarak, özellikle Konak, Buca ve Bornova bölgelerinde kısa süreli fakat etkin sağanak yağmur ve dolu yağışı yaşandı. Saat 17.40 da başlayan ve yaklaşık 45 dakika süren yağış sonrası binlerce ev sular altında kalmış, 80 e yakın trafo merkezine su girmiş, 14 adet fider açmış, yaklaşık 70 adet tel kopmuş ve en önemlisi üç kişi elektrik çarpmasından hayatını kaybetmiştir. Ölümler 853, 873 ve 943 sokaklarda meydana gelmiştir. 853 sokakta çay ocaklarının diyafon kablolarının havai hat ile direkte yaptığı kısa devre, 873 sokak ta tentelerin, 943 sokakta ise büyük ağaç dallarının koparak iletkenleri kopardığı sonucu çıkartılmıştır. Ancak Kemeraltı bölgesi tarihi yapısı ve yeterince denetlenmemiş olması nedeni ile yüzlerce benzer örneği barındırmaktadır. Özelleştirme politikaların sonucu olarak TEK in satışa çıkartılması ve alan firma yatırım yapsın mantığı ile yapılan yatırım programlarına ödenek ayrılmaması, deneyimli teknik personeli emekliye sevk ederek, diğer bir kısmı ise uygulanan

politikalar nedeni ile kaçırarak yaşanan teknik eleman sıkıntısı giderilememiş, arıza ihbar sisteminden başlanarak araç, gereç ve diğer donanım iyileştirilememiştir. Bugün özünde Kemeraltı'da, genelinde ise kentimizde yaşanan sıkıntı ödeneksizliktir. TEDAŞ İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi var olan Kemeraltı şebekesinin yeraltına alınması projesini tekrar bir ön yazı ile 2002 yılı bütçesine alınması için Genel Müdürlüğü ne bir kez daha götürdü. 1 trilyon TL gibi kısıtlı bir bütçe ile çarşı merkezindeki havai hatların yer altına alınması, trafo merkezlerinin tümünün 1250 kVA 'ya çıkartılması projede hedefleniyor. Projenin gerçekleşmesi için İZSU nun bu bölgede yapacağı kanal ve su çalışmalarının da aynı eş zamanlılıkla yürütmesi önem kazanıyor.

Can ve mal kayıpları olmadan kurumların uyarılara kulak asması asıl olmalıdır, aksi takdirde yapılanlar kayıpları kurtaramıyor.

N. Sedat GÜLŞEN **EMO İzmir Şube Y.K. Üyesi**

4708 SAYILI YAPI DENETİM YASASI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Deprem öncesi dönemde ilgili kamu kuruluşları olan Belediye ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın Yapının projesine uygun olarak denetlenmesi görevi olan ve aslında Yasanın teknik denetim mekanizmasını oluşturan Fenni Mesul (TUS) kavramı hakkında yaklaşımı ilginçtir.

Bakanlık TUS'u hiçbir zaman kamu adına denetim görevini yerine getiren Teknik görevli olarak görmemiş adeta yüklenicinin teknik danışmanı olarak görmüştür.

Hatta TUS'u görevinin bina inşaatında projesine ihtiyaç duyulan her bir uzmanlık dalından bir mühendis tarafından ayrı ayrı yerine getirilmesi yolundaki Danıştay kararını uygulamamakta diremiştir.

Keza Belediyeler örneğinin Elektrik projesine ihtiyaç olmadığı konusunda görüşler bildirmişlerdir.

Kanunun Amacı

Kanun, kendi amacını; "can ve mal güvenliğini teminen, imar planına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir." Olarak tanımlamaktadır.

Kanun bu konuda kendi içerisinde iki istisna getirmiştir:

Kamuya ait yapılar yasa kapsamı dışındadır.

İmar kanunu 27.Maddesinde belirtilen yapılar (köy meskun sahasında, köy nüfusuna dahil kişilerin konut, hayvancılık, tarımsal amaçlı yapılar) 4708 sayılı yasanın kapsamı dışındadır.

Kanunun bu istisna yapısını kabulü mümkün değildir. Bugün bilhassa ikinci konut olarak köy sınırlarında büyük ölçekli konutlar yapıldığı gibi, gıda sektörüne ait fabrika, soğuk hava tesisi ve kümes vb. yapılar da hacim ve nitelik olarak büyük yapılardır ve Yapı Denetim Esaslarına tabi olmaları gereklidir.

Diğer taraftan İzmit Depreminde Kamuya ait binalar çok büyük hasar görmüşlerdir. 3194 sayılı İmar Yasası 26.

Maddesine göre ilgili kamu kuruluşunun sorumluluğunda olan bu yapılarda Kamu Kurum ve Kuruluşlarının yeterli denetimi sağlayamadıkları ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Kamuya ait yapıların da "Yapı Denetiminde uzmanlaşmış kadroların denetimine tabi olmaları kanaatimizce daha yerinde bir uygulama olacaktır".

Yasa ile Oluşturulan Kurumlar

1.Yapı Denetim Kuruluşu;

Kuruluşun Görevleri,

Projeyi denetlemek (bunun için hiçbir kurum ve kuruluşun vizesini arayamayacağı belirtilmektedir)

Maddede belirtilen hiçbir kurum ve kuruluşun vizesinin aranmayacağı hükmünün konu ile ilgisini saptamak güçtür. Bu hüküm ile Odalara vize uygulamasına son verme yükümlülüğü getirilmemektedir. Yalnızca Yapı Denetim Kuruluşuna Oda tarafından vize edilmesi şartını aramama yükümlülüğünü getirmektedir. Bilindiği üzere, vize uygulaması Meslek Odalarının kendilerine Anayasa'nın 135. Maddesi hükmü ile verilmiş olan "Mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişimini sağlama" görevi kapsamı içerisinde yapmış olduğu mesleki denetimin ifadesidir.

Odaların Mesleki denetimi;

-Mühendisin projesinin yasal zemin içerisinde mesleki denetimden geçmiş olduğunu,

-Vergi Kanunlarına uygun olarak tahakkuklarının yapıldığını,

-Haksız rekabet hükümlerine aykırılık içermediğini,

-Projeyi yapan kişinin vize tarihi itibarıyla Mühendislik hak ve yetkilerini kullanmaya ehil olduğunu göstermektedir.

Mühendis bu anlamda projesini oda vize onayına sunmakla kendisi için bağlayıcı olan Oda kurallarına uygun davranmaktadır. Bu anlamda yasanın bu hükmü Mühendisin Vize yükümlülüğünü ortadan kaldırmamakta , yalnızca Yapı Denetim Kuruluşunun bu vizeyi arayamayacağını ortaya koymaktadır. Bu durumda Oda tarafından yapılmakta olan

yukarıda belirtilen tüm denetimleri yapmakla Yapı Denetim Kuruluşu sorumludur. Örneğin projeyi yapan kişi Mühendis değil ise, bu kişinin mühendis olup olmadığını araştırmayan Yapı Denetim Kuruluşu sorumlu olacaktır. Bu tavır yalnızca rant yaratma amacını taşımak düşüncesine sahip idarenin tavrına uygun bir düzenlemedir. Ancak Anayasa'nın 123. Maddesinde ifade edilen İdare'nin bütünlüğü ilkesine aykırıdır. Çünkü kuruluş görev ve yetkilerinin kaynağını Anayasa'nın 135. Maddesinden alan TMMOB Anayasaya göre idarenin bir organıdır. Bu anlamda 123. Maddede belirtilen ilkeye göre idarenin bir organının kendi görev ve sorumluluk sahasına ilişkin olarak koyduğu esaslara idarenin diğer organlara aykırı davranamaz. Bu nedenle proje müellifleri ve Yapı Denetim Kuruluşları Yasanın bu hükmüne göre vize zorunluluğuna uygun davranmasa bile konu ile yükümlü İdare Odalar tarafından getirilen vize zorunluluğuna uymalıdır.

Sorumluluklar

Zamanaşımı süresi; taşıyıcı kısımda 15 yıl, diğer kısımda ise 2 yıldır. Zamanaşımı başlangıç süresi kullanma izninin alındığı tarihtir.

Sorumluluk kusurlu sorumluluktur. 595 sayılı Yasada öngörülen kusursuz sorumluluk hali kaldırılmıştır. Nitekim yasanın 5. Madde hükmü; Yapı denetim kuruluşları, denetçi Mimar ve Mühendisler, Proje Müellifler, Laboratuar görevlileri ve yapı müteahhidi ile birlikte yapının ruhsat ve eklerine fen, sanat ve sağlık kurallarına aykırı, eksik, hatalı ve kusurlu yapılmış olması nedeni ile yapı hasarından dolayı, yapı sahibi ve ilgili idareye karşı kusurları oranında sorumludurlar, denmektedir.

Keza yasada;

Yapı denetim kuruluşu yöneticileri, ortakları, denetçi mimar ve mühendisleri, laboratuar görevlileri, yapı müteahhidi, denetçiler bu yasanın uygulamasından doğan hasardan sorumlu olduğu da hüküm altına alınmıştır.

Yasanın bu hükmü karşısında 595 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede kabul edilen Yapı Denetim Şirketlerinin kusursuz olarak sorumlu olması, buna karşılık rücu hakkına sahip olması ilkesi terk edilmiştir.

Yasanın hükmüne göre, yapı denetim kuruluşu denetim görevini tam olarak yerine

getirmemesi durumunda doğacak zarardan sorumlu olacaktır.

Yapı Denetim Kuruluşunun bu sorumluluğu Tazminat sorumluluğu olup, Borçlar Kanunu ilkelerine göre zarara neden olan ihmali veya kasdi eylemi bizzat yerine getirene karşı rücu hakkına sahip olacaktır.

Keza Yapı Denetim kuruluşu idari sorumluluğu da sahip olacak, ancak bu sorumluluk mühendisin Odaya karşı olan idari sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

Zarara sebebiyet veren eylem suç niteliğinde ise bu durumda cezai sorumluluk münhasıran zarara sebebiyet veren mühendise ait olacaktır.

Diğer taraftan parsel dışında meydana gelen yer kayması, çığ, kaya düşmesi gibi nedenlerle zarar oluşması halinde Yapı Denetim Kuruluşu'nun sorumluluktan kurtulabilmesi için bunu önceden yazılı olarak mal sahibine bildirmesi ve mal sahibinin de önlem almamış olması gereklidir.

Kuruluş ve Yapı

Yapı Denetim Kuruluşları, yalnızca Yapı Denetimi ile ilgili faaliyette bulunabilirler, başkaca faaliyette bulunamazlar. Yasanın bu hükmü sonucunda Yapı Denetim Kuruluşlarının ticari şirket olup olmadıkları sorunu ortaya çıkmaktadır.

Türk Ticaret Kanunu 137. Madde Hükmüne göre Ticaret Şirketlerinin hakları edinme ve borçlanma ehliyetleri ana sözleşmelerine yazılı faaliyet konuları ile kısıtlıdır. Bu anlamda Yapı Denetim kuruluşu yalnızca Yapı denetimi ile ilgili konularda sözleşme imzalayabilir ve karar alabilir. Bunun dışında hiçbir alanda borçlanma ve edinme ehliyeti yoktur.

Sorun yapı denetim faaliyeti ticari faaliyet midir yoksa mühendislik faaliyeti midir noktasında düğümlenmektedir. Çünkü yapı denetim yasası için hazırlanan yönetmelikte Yapı Denetim Kuruluşunun kuruluşu için Ticaret Odası kaydı şartı aranmaktadır. Ticaret Odalarına kuruluş kanunu gereğince yalnızca gerçek ve tüzel kişi tüccarlar kaydolabilir. Gerçek ve tüzel kişi mühendisleri ise mühendislik faaliyetinde bulunabilmek için Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğine TMMOB'a üye olmak zorundadır. Bu durumda değerlendirildiğinde yapı denetim şirketlerinin

Ticaret Odasına kayıtları için en güçlü kanıt Ticaret Şirketi olarak örgütlenmeleri görülmekte ise de Medeni Kanunun 52. Madde hükmüne göre ekonomik bir gayeye ulaşmak için oluşturulmuş olan tüzel kişiler şirketler hakkındaki "tacir" değil "mühendis" olarak isimlendirilmeli ve TMMOB'a üye olmak zorundadırlar. Bakanlığın bu kuruluşlardan Ticaret Odası kaydı istemesi yasal değildir.

Yapı Denetim Komisyonu

Yapı denetim kuruluşlarının kuruluş izinlerini veren ve sicillerini tutan ve faaliyetlerini denetleyen Bakanlık kuruluşudur. Maddenin bu hükmü ile idare kendi içerisinde Oda haricinde ayrı bir mekanizma oluşturmuştur. 4. Madde hükmü gereğince komisyon 8. Madde kapsamındaki bir eylemi tespit ettiğinde durumu Bakanlığa bildirmek ile yükümlüdür. Soruşturma ve idari ceza verme yetkisi Bakanlığa aittir.

Denetçi Mimar ve Mühendis

Yapı Denetim Yasası ile getirilen bu nitelendirme bu yasa kapsamında kullanılacaktır. Denetçi mimar ve mühendis olabilme koşulları 9. Madde içerisinde belirtilmiştir. Bunlar kısaca;

-12 yıllık mesleki faaliyette bulunabilmek

-Yüz kısaltıcı suçtan hüküm giymemek

-Bakanlık tarafından açılacak kurs ve diğer eğitimlere katılmak

-İlgili meslek odasına kayıtlı olmak (kamu çalışanları için kamu kurum ve kuruluşu tarafından belgelenmek koşulu aranmaz)

-Laboratuvarında çalışacaklar için 12 yılın asgari üç yılının meslek içi ihtisas içerisinde geçmesi gereklidir.

-Denetçi mimar ve mühendisler de denetim faaliyetinde süresince başkaca mesleki veya inşaatla ilgili ticari faaliyette bulunamazlar.

Sonuç

Yapı denetimi hakkında yasa 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesuliyete ilişkin hükümlerini uygulama il sınırları içerisinde kaldırmaktadır. Yasa yapı denetim kuruluşu, denetçi mimar gibi kavramlar getirmesine karşın, yapının denetleme işini meslek

odalarının belediyelerin alanından alarak tamamen kendi denetimi içerisinde sokma çabası içersine girmesinin bir ürünüdür. Yasa belirtilen bu kaygı içerisinde Anayasa ile güvence altına alınan idarenin bütünlüğü esasını da çiğnemekte sakınca görmemiştir. Deprem bölgesinde yıkılan kamu konutlarının hepsinin Bayındırlık Bakanlığının denetiminde olduğu düşünüldüğünde Bakanlığın bu konuda pek de haklı olduğu düşünülemez.

Kanaatimizce depremde yüksek oranda zarar görülmesinin sebebi mühendis ya da mimarların bireysel başarısızlıkları değil bizzat sistemin kendisinden kaynaklanmaktadır. İnşaat sahipleri ve idareler tarafından denetim bir angarya olarak algılanmakta ve bu iş için kaynak ayrılmak istenmemektedir. Bu anlamda yasa zorunlu bir denetim mekanizması getirmektedir. Ancak denetim işinin yapılamamasındaki diğer bir zorluk yaptırım eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Bu anlamda ihmal veya kusuru ile zarara sebebiyet veren mühendisin ceza kanunu ile cezalandırılması ancak eylemin suç teşkil etmesi ile mümkündür. Diğer taraftan ceza çoğunlukla taksir neticesi işlenen bu suçlarda caydırıcı olabilmekten uzak olduğu gibi sadece maddi zarar doğması halinde de zarara uğrayanı asla tatmin etmemektedir. Bu nedenle asıl yaptırım olarak tazminat müessesinin canlandırılması gerekmektedir. Fenni mesuller genellikle serbest çalışan mühendis ve mimarlar tarafından üstlenildiğinden tazminata hükmedilse bile yüksek miktarın tahsil olamayacağı gerçeği yaptırımsızlık doğurmaktadır. 595 sayılı kanun Hükmünde Kararname bu kaygı ile sigorta müessesesi getirmiş iken yasa bu hükmü kabul etmemiştir. Keza yapı denetim şirketlerine de herhangi bir sermaye vb. zorunluluk getirmemiştir. Bu anlamda tazminat müessesine ilişkin sorunlar aynen devam etmektedir. Yasal sistemimiz belirli tip şirketlere asgari sermaye şartı getirmeye ilişkin bir düzenleme sistemine sahiptir. Örneğin sigorta şirketleri, bankalar, asgari sermaye miktarına sahiptirler.

Av. Zeki İŞLEKEL

EMO İzmir Şubesi Hukuk Danışmanı

TAEK' TEN YILDIRIMA KARŞI OYUN

19 Ağustos 2001 tarihli gazetelerde "Devlet eliyle radyasyon" başlığında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından radyoaktif kaynaklı paratonerlerin çevre ve halk sağlığı açısından büyük riskler taşıması nedeni ile bir genelge ile radyoaktif paratonerlerin kaldırılmasının istendiği, buna karşın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın Elektrik Tesisatı Genel Teknik Şartnamesinde ise radyoaktif paratonerlerin zorunlu tutulduğu yer aldı.

TAEK' in 30 Temmuz 2001 tarih ve 1485 sayılı genelgesinde "Ülkemizde montajı yapılmış ve halen kullanılmakta olan Ra 226 radyoaktif kaynak paratonerlerin deprem, yangın, sel felaketi, şiddetli rüzgar vb. doğal afetlerden dolayı düşmesi, kaybolması çalınması, uzun yıllar kullanılması nedeni ile kullanıcıların değişmesi, bilgisi olmayan insanların ellerine kolayca geçebilmesi vb. nedenler ile halk sağlığı, özellikle gelecek nesiller üzerinde oluşturulabileceği potansiyel tehlikeler göz önüne alınarak, üretiminin durdurulduğu bundan sonra montajına izin verilmeyeceği" belirtilerek halen kullanılmakta olan Ra 226 radyoaktif kaynaklı paratonerlerin TAEK'ten lisanslı üretici firmalar tarafından sökülerek bir tutanakla kuruma gönderilmesi istenmektedir.

Nükleer santral ihalesinden olsa gerek şüpheciler bir yaklaşımla konuyu incelediğimizde; Ra 226 radyoaktif kaynaklı paratonerlerin 1986 yılında zaten yasaklanmış olduğu, 04.01.2000 tarihli genelge ile de bir diğer kaynak olan Am 241'inde 31.03.2000 tarihinden itibaren ithalatına izin verilmediği öğrenilmiştir.

Paratoner üretici firmaları Americium (Am) 241 ve Radium (Ra) 226 için kuru ve temiz havada asgari çalışma ömrünü 10 yıl olarak vermiş olsalar bile yarılanmış ömürlerinin Am 241 için 432 yıl, Ra 226 için 1600 yıl olduğu yönünde bilgiler bulunmaktadır.

TAEK 31 Mart 2000 tarihinden itibaren paratonerde kullanılan tüm radyoaktif kaynakların ithaline son vermiş olmasına karşın montajını yasaklamamış, hatta genelgeden sonra bile binlerce malzemenin ithaline izin vermiştir. Bu malzemelerin kullanımı sürmektedir. İşin acı gerçeği Ra 226 maddeli paratonerlerin nerelere monte edildiği tam

olarak bilinmemekte, TAEK ise verdiği izin belgesi ile yapılan ithalatları denetleyememektedir.

Bu malzemeler bir çok paratonerde olduğu gibi açık hücrelere yerleştirilmiş olup, yağmur, rüzgar ve hatta kuşların pençelerinde su kaynaklarımıza belki güneşlendiğimiz kumsala saçılmış olabilir.

Ra 226 yada Am 241 olsun binlerce radyoaktif paratoner GSM baz istasyonlarından sökülmüş, yerine franklin çubuğu takılmıştır. Şimdi merak ettiğimiz konu acaba sökülen binlerce malzeme TAEK' e teslim edilmiş midir? TAEK işin takibini yapmaktadır? Ya da bu malzemeler çocukların top koşturduğu sahanın yanındaki hurdalığa mı atılmıştır?

TAEK tarafından 16.02.2000 tarihinde bir firmaya yazılan yazıda radyoaktif paratonerlerin yasaklanmasının ve bir tehlike arz etmesinin söz konusu olmadığı açıkça vurgulanmaktadır. Yani sadece ithalatı yapılmayacaktır ancak binlerce stok (veya yasa dışı getirilen yada sökülen malzemenin) montajı devam edecektir.

Genelge bazı soruların yanıtını da verememektedir. Örneğin Ra 226 radyoaktif kaynaklı paratonerler sökülünce yerine ne konacaktır? Başka bir radyoaktif malzeme olan Am 241 konulmasına devam edilecek midir? Sökülmesi için verilen süre nedir? Sökülmemesi ya da, sökülmüş ise TAEK' e devredilmemesi halinde yaptırım ne olacaktır? Tüm bunların yanıtları bulunmamaktadır.

Avrupa ülkelerinde değil Ra-226, Am-241 radyoaktif kaynaklı paratoner bile yasaklanmış olmasına karşın ülkemizde ne yazık ki kullanımı sürmektedir. Burada üzerimize düşen en büyük görev Bayındırlık Bakanlığı Elektrik Tesisatı Genel Teknik Şartnamesi'nin ve Yapıların Yıldırımdan Korunması Kuralları TS 622' nin ilgili maddelerinin değiştirilerek radyoaktif paratoneri tarihin çöplüğüne atmak olmalıdır. Aksi takdirde TAEK'in "ortada kuyu var yandan geç" politikası sürecektir.

N. Sedat GÜLŞEN
EMO İzmir Şubesi YK Üyesi

AÇIK HAVA MÜZESİ AYDINLATMASINDA TEMEL NOKTALAR VE EFES ANTİK KENTİ

Bildiği üzere İzmir Valiliği Efes Antik Kentinin aydınlatılmasına önem veriyor ve bu konudaki ön çalışmalara devam ediliyor. Konunun gündemde olması nedeniyle bu yazıda Efes örneğinde bir açık hava müzesinin aydınlatmasındaki temel noktalara değinilecektir.

Açık hava müzelerinin ya da genel anlamda dış aydınlatmanın yapılmasında iki amaç vardır. Bu amaçlardan biri alanın uzaktan fark edilmesini sağlamak, diğeri ise yapıların gece de gün ışığında olduğu gibi görünmesini sağlamaktır. Sıcaklığın yıldırcı etkisi ziyaterçi sayısını sınırlandırır. Aydınlatma sayesinde sıcak günlerde gündüz olduğundan çok daha konforlu olan gece turları düzenlenebilir. Gece turlarının ziyaterçi sayısını artırması nedeniyle Efes Antik Kentinin aşınmasının hızlanacağına kuşku yoktur. Ancak günümüzde koruma anlayışı tarihi mirası gözlerden kaçırmak yerine önlem almakla şeklinde olmalıdır. Bunun için ışığı kullanarak insanların dikkatlerini istenen noktalara yoğunlaştırabilir, istemediğimiz yerlerden uzaklaştırabiliriz. Gözümüz aydınlık düzeyi değerlerindeki en küçük değişimlere bile

duyarlıdır. Bu özellikten en çok alışveriş marketlerinde alıcıların belirli ürünlere yönlendirilmesinde yararlanır. Efes'in aydınlatılmasında ışıklandırma ile ziyaterçilerin kenti belirli bir akışa göre dolaşmaları sağlanabilir. Ziyaterçilerin kendileri için özel olarak düzenlenmiş bu alanlarda kalmaları aşınmaya karşı da bir önlemdir. Çünkü bugün ziyaterçiler eserlere tırmanarak ve dokunarak çoğu zaman farkında olmadan zarar vermektedirler.

Akıllardaki bir başka soru ise ışıklandırmanın eserlere zarar vereceği endişesidir. Işığın yıpratıcı etkisi kullanılan ışık kaynağının ışın tayfına bağlı olarak değişir. İnsan gözü 380 nm dalga boyu ile 780 nm dalga boyu arasındaki ışınları görebilir. 380 nm dalga boyundan daha küçük olan morötesi (UV) ışınlar ile 780 nm dalga boyundan daha büyük olan kızılötesi (IR) ışınların malzeme üzerindeki etkileri farklıdır. UV ışınlar yapının bünyesinde kimyasal tepkimeye girerek rengini soldurmaktadır. IR ışınlar ise ısı etkisi ile malzeme içindeki nem dengesini bozarak çatlama ve kırılmalara yol açmaktadır. Civa buharlı lambaların ışın tayfında UV ışınlar bulunur. UV ışınların etkisi filtre kullanılarak azaltılabilir. IR ışınlar ise akkor telli lambalar ile tungsten halojen lambaların ışın tayfında çok miktarda bulunur. Ancak bu lambalar etkinlik faktörlerinin çok yüksek olmayışı ve ömürlerinin de diğer lambalara oranla kısa olması nedeniyle dış aydınlatma uygulamalarında pek kullanılmaz. Bunun dışında görünen ışığın ve doğal olarak günışığının da bozucu etkisi sözkonusudur. Ancak taş ve mermer ışığın bütün bu bozucu etkilerinden en az etkilenen malzemelerdir ve bu nedenle organik esaslı malzemelerin aydınlatmasındaki kadar hassas davranılmaz.

Aydınlatmanın Planlanması

Aydınlatmanın planlaması için öncelikle yerinde inceleme yapılır. Planlamanın başlangıç noktası vurgulanacak olan mimari özellik ve detayların belirlenmesidir. Efes Antik Kentinde olduğu gibi yaygın bir yerleşime sahip açık hava müzelerinin aydınlatmasındaki amaç bütün eserlerin günışığında olduğu gibi görünmesini sağlayan durağan bir aydınlatma yapmak şeklindedir. Bunun için öncelikle bir ana hat belirlenir ve özel öneme sahip ve ya daha iyi durumda olan eserler seçilir. Aydınlatma bu ana temalar üzerinde yoğunlaşır, ışık gölge kontrastları ve gerektiğinde soğuk ve sıcak renkli ışık kaynaklarının birlikte kullanımı ile canlı ve dikkati çeken bir aydınlatma yapılır. Örneğin Efes Antik Kentinde vurgulanması gereken önemli temalar; Liman Caddesi, Tiyatro, Celcus Kitaplığı, Hadrian Tapınağı ve Yamaç Evleridir. Bu eserler mimari özelliklerini ortaya koyan bir aydınlatmanın yanı sıra istendiğinde çeşitli ses ve ışık gösterilerine

olanak veren bir sistem ile desteklenmesi de düşünülebilir. Aydınlatmanın nasıl olacağına karar verildikten sonra geçilen aşamalar sırasıyla aşağıda verilmiştir.

Işık Kaynaklarının Seçimi

Dış aydınlatmada kullandığımız ışık kaynaklarının etkinlik faktörünün büyük olması istenir. Bu nedenle akkor telli ve tungsten halojen lambalar dış aydınlatma için tercih edilmezler. Dış aydınlatmada kullanılan lambaların özellikleri tablo 1'de verilmektedir.

Dış aydınlatmada yüzeylerin rengine uygun ışık kaynakları ile aydınlatılmaları etkiyi güçlendirir. Örneğin tuğla, briket gibi malzelerden örülmüş bir duvarı yüksek basınçlı sodyum buharlı lamba ile, beyaz taş ve mermer eserler civa buharlı ve ya metal halojen lamba ile aydınlatmak gerekir. Soğuk ve sıcak ışık kaynakları yapı perspektifini ve detayları ortaya çıkarmak için aynı yapıda birarada kullanılabilir. Dramatik etki yaratmak için renk filtreleri kullanarak çok

Tablo1. Dış aydınlatmada kullanılan ışık kaynakları

Işık kaynağı	Gücü	Etkinlik Faktörü	Rengi	Renk Ayırma Endeksi	Ortalama Ömrü	Lamba Maliyeti	Harcadığı Enerji Maliyeti
Akkor Telli	2000W'a kadar	Orta	Sıcak	Çok İyi	Orta	Düşük	Yüksek
Tungsten Halojen	2000W'a kadar	Orta	Sıcak	Çok İyi	Orta	Oldukça Düşük	Yüksek
Fluoresan	125 W'a kadar	Yüksek	Çeşitli Renk Tipleri	İyi	Uzun	Biraz Yüksek	Biraz Düşük
Civa Buharlı	2000W'a kadar	Yüksek	Soğuk	Orta	Uzun	Orta	Orta
Metal Halojen	3500 W'a kadar	Yüksek	Soğuk-Sıcak Karışımı	Orta	Uzun	Yüksek	Düşük
Yüksek B Na B.	50-100 W	Çok Yüksek	Sıcak	Orta	Uzun	Yüksek	Düşük
Açık B Na B	18-180 W	Çok Yüksek	Monok. Sarı	Oldukça Zayıf	Uzun	Yüksek	Çok Düşük

renkli aydınlatma yapılabilir. Ancak bu filtreler önemli miktarda ışık kaybına neden olur.

Dikate alınması gereken bir diğer konu komşu alanların aydınlık düzeyidir. Çevredeki aydınlık düzeyinin yüksek olması durumunda aydınlatılan eserlerin dikkat çekebilmesi için yüksek bir aydınlık düzeyinin sağlanması gerekir. Bunun için doğal olarak güçlü ışık kaynaklarını seçmek gerekir. Komşu çevrenin karanlık olduğu durumda ise düşük bir aydınlık düzeyinin sağlanması yeterli olur.

Projektörlerin seçimi ve yerleştirilmesi

Işık kaynaklarının belirlenmesinden sonra sıra bu kaynakların kullanılacağı projektör tiplerinin belirlenmesine gelir. Projektörler yaydıkları ışınların açılara göre geniş, orta ve dar açılı olmak üzere sınıflandırılırlar. Alçak yapıların aydınlatmasında geniş açılı projektörler, yüksek yapıların aydınlatmasında ise orta ve geniş açılı projektörler kullanılır. Ayrıca yüksek yapıların aydınlatmasında yapının üst kısmına doğru ışık kaybı olur. Bu zayıflama aydınlık düzeyinin düzgünlüğünü bozar. Buna engel olmak için bu tip yapıların aydınlatmasında asimetrik reflektörlü projektörler kullanılır.

Projektörlerin yerleştirilmeleri çevre etkenlere bağlıdır. Projektörler direkler üzerine ve ya komşu çatılar üzerine yerleştirilebilir. Görsel kirlenmeye ve kamaşmaya yol açmamaları için olabildiğince gözönünden kaldırılmaları gerekir. Bunun için mevcut bitki örtüsü ve perdeleme görevi yapabilecek elemanlar arasına gizlemeye çalışılır. Efes için projektörlerin yerleştirilmesi özellikle önemlidir. Burada kazı yapılmasına ve elemanların herhangi bir yere sabitlenmesine izin verilmez. Bu durumda projektörler ve besleme hatları mimari dokuyu bozmayacak, göze fazlaca çarpmıyacak örneğin taş ya ahşap gibi donatılarla gizlenmelidir.

Projektörlerin konumları aydınlatılan eserin dikdörtgen ve ya daire biçimli

biçimli olmasına göre değişir. Örneğin Liman Caddesindeki sütunların aydınlatması daire zeminli plana göre yapılır. Bu durumda sütunlar yanlardan, aralarında 120° kadar açı yapacak şekilde yerleştirilmiş iki adet projektörle aydınlatılır. Bu yerleşim sütunların yuvarlaklığını ortaya çıkarır. Tek yönden yapılacak aydınlatma sütun yüzeyinin dikdörtgen kesitli gibi düz gösterir.

Celsus Kitaplığı ve Hadrian Tapınağı her iki yandan ve cepheden aydınlatılmalıdır. Böylece yapının derinliği ve sınırları verilir. Oluşan sert gölgelerin giderilmesi için cepheden aydınlatan projektörün geniş açılı olması gerekir. Yamaç Evlerinin aydınlatması daha özel bir konudur. Burası üstü bir çatı ile kapatıldığından iç aydınlatma koşullarına göre aydınlatılmalıdır. Sunuş özelliklerine göre burada yer yer dekoratif aydınlatma da yapılabilir. Bu amaçla akkor telli ve metal halojen lambalar kullanılabilir. Ancak bu durumda daha önce sözü edilen IR etkisinden kaçınmak için cool beam olarak tanımlanan dichroic reflektörlü tunsten halojen lambalar kullanılmalı ya da endirek aydınlatma yapılmalıdır.

Bütün bunları özetlersek, Efes Antik Kenti gibi bir açık hava müzesinin aydınlatma çalışmasına başlamadan önce, alanın ayrıntılı yerleşim planı ve kesitlerin, çevre parıltı düzeyinin, eserlerde kullanılan malzemelerin ve bunların yansıtma katsayılarının, izin verilen tesisat şartlarının belirlenmesi gerekir.

Dilek MENTEŞEOĞLU

Elk.Y.Müh.

Kaynaklar

- [1] ONAYGİL, S., İTÜ, Özel Dış Aydınlatma Konuları
- [2] ÖZKAYA, M., İTÜ Aydınlatma Tekniği 1994
- [3] ÇIĞIRGAN, E., TC Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü Müzelerde Aydınlatma

TMMOB-EMO TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

<http://www.emo.org.tr/>

Ülkemizde 28 000 elektrik, elektronik, bilgisayar mühendisinin üye olduğu EMO'nun oda merkezinin çalışmalarını ve tanıtımını izleyebileceğimiz, web tarayıcımızın sık kullanılanlar bölümünde bulunması gerekli web sitesi... Onbir ana bölümde düzenlenen web sitesinin, EMO ve TMMOB'nun örgütlenme ve mesleğin uygulanmasına ilişkin tüzük ve yönetmeliklerin bulunduğu bölümün yanısıra, Oda ve şube organlarının tanıtımı, dergi, basın açıklamaları, EMO-GENÇ, Ulusal Kongre gibi yararlı bölümler bulunmaktadır. TMMOB ve Meslek Odaları, elektrik, elektronik ve bilgisayar mühendisliği ile ilgili yirmidokuz kurum ve kuruluşu EMO web sitesinde bulunan linkler bölümüyle ulaşmak mümkün. Siteden ,5-7 Aralık 2001 tarihleri arasında TMMOB adına Ankara'da düzenlenecek, Türkiye III. Enerji Sempozyumu hakkında ayrıntılı bilgiler edinilebilir.

mai ve küreselleşme karşıtı çalışma grubu

<http://www.antimai.org/>

Ülkemiz ve Dünya'da küreselleşme karşıtı oluşumların akademik ve bireysel çalışmalarının ve üretimlerinin derlendiği ,bültenler ve basın açıklamaları yolu ile kamuoyuna ulaşmasını sağlamayı amaçlayan ve mevcut siyasal yapılanmaların uzantısı olmayan mai ve küreselleşme karşıtları grubunun sitesi, kapsamlı içeriği ile internetin dikkat çekici web sitelerinden biri...Aralarında TMMOB'nunda bulunduğu meslek odaları ile birlikte kimi işçi ve kamu görevlileri sendikaları tarafından örgütlenen ve desteklenen grubun sıklıkla güncellenen sitesi, birbirinden ilginç düşünceler taşıyan makaleler ve haberlerin yanısıra, EMO üyelerinin özellikle ilgisini çekebilecek 'Enerji-Çevre' bölümü bulunmaktadır...

<http://www.eyysen.org.tr/>

Kamu çalışanlarının üst örgütü KESK üyesi ve on yılı aşkın bir süredir bayındırlık ve enerji işkollarında çeşitli adlar altında mücadele veren 'Enerji-Yapıyolsen' nın internette bulunan web sitesi, gerek aralarında oda üyelerimizde bulunduğu kamu çalışanlarının sendikalaşma mücadelesi,gerekse elektrik enerjisi ve özelleştirme uygulamaları ile ilgili çeşitli haber, belge ve raporlara ulaşma olanağı vermekte...Kadın üyelerinin etkin olduğu bilinen sendikanın sitesinde, kimi ülkelerin kadın sitelerine linkler veren içeriğide kapsamlı 'Kadın' bölümü bulunmaktadır.Enerji ve kamu çalışanları v.b. konularda çeşitli broşür ve yayınlarında kişisel bilgisayarınıza yükleyebileceğiniz site, yalnızca kamu çalışanları üyelerimiz tarafından değil , tüm özelleştirme karşıtları tarafından sürekli izlenmesi gerekli...

RESMİ GAZETE

<http://van.basbakanlik.gov.tr/>

İlk kez bağımsızlık savaşı yıllarında , 07 .10.1920 tarihinde yayımına başlanan Resmi Gazete , Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü tarafından 03.07. 2000 tarihinden başlayarak Bilgi İşlem Başkanlığının teknik desteği ile internette yayınlanmakta ve ücretsiz izlenebilmektedir. Aynı tarihten başlayarak günümüze değin yayınlanan Resmi Gazete'leri arşivinde bulunduran site, fihrist bölümündeki çeşitli sorgulama biçimlerinin yardımıyla ulaşmak istenen konudaki Resmi Gazete'yi elektronik ortamda izlemek mümkün. Şimdilik deneme mahiyetinde yayımlanan Elektronik Resmi Gazete Projesinin geliştirilmesi dileğiyle, kamunun bağlayıcı niteliği olan önemli yayın organının hergün meslekdaşlarımızca izlenmesi önerilir...

TEKELİN ÖTESİNDE

Tekel, hem 'serbest piyasa' mitolojisine gönülden inananların hem de eleştirenlerin anlamı ve uğursuzluğu üzerinde ender olarak anlaşıkıkları kavramlardan biridir. Buna göre herhangi bir alanda piyasada tek üretici ya da dağıtıcı haline gelen aktörler, liberal düşünüşün mistik anlamlar yüklediği serbest piyasanın görünmez elini çaresiz başarısız ve beceriksiz hale getirecektir. Çünkü püriten liberaller, tüketicinin korunması, teknolojik atılım ve iktisadi büyüme için başkaca bir mekanizma önermemekte, hatta, böyle arayışlar içine girmenin bile piyasa tanrılarının gazabını üzerimize çekecek kadar büyük bir günah olduğunu vaaz etmektedir. Amerika Bileşik Devletlerinin mali ve hukusal çerçevesini çizen akıl, bu saplantıdan kaynaklanan bir monopol fobisinden muzdariptir.

Özellikle Microsoft'un Amerikan mahkemeleri ile başının sık sık derde girmesi ve bunun dünya basınında yer alış şekli, Türkiye gibi yasalarında ve işleyişte bu gibi 'takıntı'ları olmayan ülkelerde bile yakından takip edilmektedir. İktisadi alandaki anlamı dışında, gündelik dilimizde 'tekel' kavramının pek de öyle kötü bir anlamı yoktur, sonuçta masamızdaki rakıyı getiren köşe başındaki bayiisinden tütün aldığımız, arada bir zamlarından şikayet ettiğimiz hayatımızın bir vazgeçilmezidir.

Microsoft'un mahkemesi sırasında basında sık sık hatırlatılan, örnekler verilen davalardan biri 19. yüzyılda kurulan ve 1984'de tek Amerikan telekomünikasyon tekelini elinde tutan AT&T adlı şirketin bölünmesi olmuştur. 1984 te de, Amerikan iletişim altyapısı dünyanın en ileri altyapılardan biridir, hatta Amerikadaki telefon ücretleri dünya ortalamasının altındadır. Buna karşın federal mahkeme, AT&T nin tekel oluşturduğuna ve alana yeni girişimcilerin girmesine engel olduğuna karar vererek, AT&T yi deregüle etmiştir. Microsoft davası üzerine konuşan bazı yorumcular, 90 lı yıllarda Amerika'da iletişim ve internet alanındaki dev

atılımların bu karar sayesinde mümkün olduğunu iddia etmiş ve Microsoft'un bölünmesinden de benzer bir sonucu bekler olmuştur.

Geçmeden AT&T ye ilişkin bir çift söz daha etmekte yarar var. AT&T yaygın tüketimi olan ve neredeyse, kamusal niteliği bulunan telefon iletişimi hizmetini üreten bir şirkettir. Öyle ki, 20. yüzyıl başında Bell Laboratuvarlarındaki kimi mühendisler, telefonun ulusal sınırları ortadan kaldırdığını, sınırsız bir katılım ve demokrasi pratiği yaratacağını iddia etmiştir. Ürettiği hizmetin bu niteliğinden olsa gerek, AT&T şirketinin çıkarları ile 'kamusal çıkarlar' sık sık karşı karşıya gelmiştir. Örneğin 1930 lu yıllarda AT&T, Amerikan kentlerinin yoksul mahallelerine telefon hattı çekmenin ve bu hatları çalışır durumda tutmanın çok karlı olmadığını düşünerek buralara telefon hizmeti vermek istememiştir. Açılan bir dizi davadan sonra, AT&T alanında tekel konumunda olduğu için yoksul mahallelere de telefon hizmeti vermeye mahkum edilmiştir.

Microsoft Vakası

1980'lerin başında gelişen Microsoft Şirketinin macerasını hemen herkes biliyor. Şirketin pazarlama, tanıtım ve imaj yaratım yöntemlerindeki başarısı başlı başına araştırmayı hakeden bir alan. ABD de süren tekel davası üzerine de basında yeteri kadar yazı çıktığı için bu denemede bu konu üzerinde çok fazla durulmayacaktır.

Özellikle bizim gibi teknik alanda çalışan, yazılım geliştirme işleri ile uğraşan insanlar için Microsoft un özel bir anlam ve önemi var. 1980'lerin başında, bilişim dünyasında başı IBM, Compaq, Digital, Hitachi gibi şirketler çekiyordu. Hepsinin de ortak özelliği, asıl faaliyet alanlarının bilgisayar donanımları üretmeleri idi. O zamanlar kuramsal olarak bilgisayar yazılımı üretmenin gelecekte çok önemli bir faaliyet alanı olduğu iddia edilse de, henüz 'progamlar',

iddia edilse de, henüz 'progamlar', mainframeleri tamamlayan birer yedek parça konumundaydı. Üstelik hala bilgisayarlar, önceden tanımlanmış ve programlanmış işleri yapan, dataprocessing (veri işleme diye çevrilebilir) makinalarıydı. Computer'in Türkçedeki karşılığı düşünülürse, ilk algıların veriyi işlemenin bile gerisinde kaldığı görülür. Microsoft Şirketi IBM le yakın ilişkiler içerisinde de olsa, sadece yazılım üreten ve önemli başarı elde etmiş ilk şirkettir. İlk PC nin piyasaya sürülmesi ile birlikte, bilişim teknolojilerinin küçüleceği, yaygınlaşacağı ve uzman olmayanların da erişebileceği bir hale geleceği, yünüdeki doğru öngörü Bill Gates ve arkadaşlarının şaşırtıcı başarılarının arkasında yatan gerçektir. Bugün bile, Microsoft şirketinin kendini tanıtmak için yaptığı herhangi bir sunumda, doğru zamanda doğru kararı vermiş olduklarını söylerler ve gelecek için en doğru kararları aldıklarına inanırlar. Microsoft'un artık söyleme dönüşmüş propangandasında en önemli dayanak noktası, yaygınlık ve kullanım kolaylığıdır.

Öncelikle yaygınlık meselesinin nasıl elde edildiğine bir tarihsel örnek vererek başlayalım. 1980 yılında, IBM MS-DOS işletim sistemini lisansladı. Bilindiği gibi, MS-DOS işletim sistemi Microsoft'un büyümesini sağlayan ilk önemli üründü. Ancak bu ürün de Şirket tarafından geliştirilmemiş Seattle Computer adlı küçük bir yazılım şirketinden satın almıştı.

1986 yılına gelindiğinde, Digital Research CP/M işletim sistemini geliştirmiş DR-DOS adında piyasaya sürmüştü. DR-DOS, Microsoft'un MS-DOS 3.3 u piyasaya sürmesine rağmen, hala hem teknik olarak hem de kapsam genişliği açısından daha ileri bir konumdaydı. Zaten yazılım dünyasından birçok insan Microsoft'u MS-DOS u geliştirmemekle suçluyordu. DR-DOS' un satış rakamı 31 milyon dolara yükselmişti. Aynı yıl Microsoft bilgisayar üreticileri ile yeni bir anlaşma yaptı. Buna göre makina üreticileri, sattıkları makinalarda MS-DOS kullansalar da kullanmasalar da Microsoft'a lisans bedeli ödeyeceklerdi. Bir süre sonra üreticiler yeni yatırım yapmak istemediklerinden tüm yeni bilgisayarlarla birlikte MS-DOS işletim sistemi ile satılır oldu. Bu arada Microsoft Windows

İşletim sistemini de DR-DOS ile çalışmaz hale getirince DR-DOS piyasadan silinmiş oldu. Bu örnek konuya yakın olanlar açısından hiç de bilinmeyen ya da şaşırtıcı değildir. Neredeyse, bilişim dünyasındaki bütün önemli atılımlar sırasında benzeri olaylar yaşanmış, Microsoft çoğunlukla satın aldığı bir ürünle pazarda bulunan birçok ürünü ortadan kaldırmıştır.

1980'lerin başında, bilgisayarların gittikçe yaygınlaşması ve uzman kişilerin dışında düz kullanıcıların da işlerinde bilgisayar kullanmaya başlaması ile, sistemlerinin user friendly (kullanıcı dostu olarak çevrilebilir) bir yapıya sahip olması gerekliliği üzerine bir inanış yerleşmeye başladı. Yukarıda da söylediğim gibi Microsoft bu eğilimi zamanında gördü ve buna uygun davranmaya başladı. Genel olarak, fiziki dünyamızda ya da bilgisayarlarımızda karşımıza çıkan nesnelere ne olduğunu ve nasıl çalıştığını sorun etmeden, ne yapacağını ya da işimize nasıl yarayacağını ile ilgilenmemizi öneren genel bir yaklaşımdı. Bunun post-modern dönemde dayatılan yüzeyle ilgilenen altı önemli değil türü genel bir algılama biçimi ile nasıl paralellikler taşıdığı ayrı bir yazı konusu olabilir. Ama şu kadarı söylenebilir ki, Microsoft bu kolaylaştırma yaklaşımını neredeyse bilişim dünyasında kalifiye elemanlara karşı düşmanlığa dönüştürdü, uzmanları bir yerde Microsoft'un doğrudan müşterileri ile iletişime geçmesini engelleyen bariyerler olarak gördü. Örneğin yazılım geliştiricileri sürekli Basic programla dilini kullanmaya teşvik etti hatta zorladı. Benim ulaşabildiğim veriler 1997 rakamlarını içeriyor ve ABD deki yaklaşık %53 ü Visual Basic kullanıyordu, bugün bu oranın arttığını söylemek çok yanlış olmaz. Özellikle Microsoft'un Basic'i şiddetle önerdiği yıllarda, bu dille çok karmaşık işlemleri, sistem yazılımlarını, ya da object-oriented tasarım ve programlama gibi çeşitli gelişmiş yazılım yaklaşımlarını gerçekleştirmek mümkün değildi. Yıllar içinde şirket Visual Basic geliştirmek zorunda kalsa ve her derde deva bir ürün haline getirmeye çalışsa da, programcıları belli bir sınırın ötesine geçirmeme yönündeki ana kaygı pek değişmedi.

Yeni kurduğunuz bir yazılım paketini diyelim birkaç günde öğrenmek ve kendi işinizi görür hale gelmek kötü bir şey değil kuşkusuz,

hatta teknolojiye ulaşmayı demokratik hale getirdiği bile söylenebilir. Ancak aradan bir yıl geçmişse ve siz kullandığınız paket üzerinde iyice ustalaşmış olduğunuz halde yazılımınız hala size ilk üç gündeki yaklaşımıyla yaklaşıyorsa sıkıcı bir durumla karşı karşıyasınızdır demektir. Çünkü sisteminizin genel olarak işlerin nasıl yürüdüğü ile çok ilginmenizi istememektedir. Elde ettiğiniz tecrübenin kullandığınız ürün üzerinde hakimiyete dönüştürmenize ve onu ihtiyaçlarınıza göre şekillendirmenize izin vermemektedir. Yapacağınız en iyi şey ürünün yeni sürümünde üretici şirketin beklediğiniz tadilatları yapmasıdır. Bu durumda bile zaten sahip olduğunuz ürün yeniden satın almak

zorunda kalırsınız.

Bu yaklaşım kullanıcılar ve özellikle kullandığı sistemlere müdahale etmek isteğinde ve becerisinde olan kişilerde Microsoft ürünlerine karşı haklı bir tepki ve öfke yaratmaktadır. Biraz abartarak da söylesek, Microsoft'un sistem yaklaşımı, örneğin Windows İşletim sistemi karşısında bir yazılım mühendisi ile yeni başlayan bir kullanıcıyı hemen hemen aynı çaresizliğe mahkum etmektedir. Yine mühendisler için konuşursak bu durumun ne kadar elimizi kolumuzu bağlayan becerilerimizi kullanmayı engelleyen bir özellik taşıdığını söylemeye sanırım gerek yoktur.

EĞİTİM MERKEZİ KURSLARI

AUTOCAD 2000 KURS TARİHLERİ (*)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KA/008	15 Eylül 2001	Cumartesi - Pazar	09.00-13.00	90.000.000TL/Kişi	40 Saat
WEB DİZAYN KURS TARİHLERİ (*)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KWB/003	15 Eylül 2001	Cumartesi - Pazar	16.00-19.00	80.000.000TL/Kişi	60 Saat
01-KWB/004	24 Eylül 2001	Pazartesi-Perşembe	16.00-19.00	80.000.000TL/Kişi	60 Saat
BİLGİSAYAR DONANIMI KURS TARİHLERİ (*)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KD/003	20 Ekim 2001	Cumartesi	16.00-19.00	60.000.000TL/Kişi	24 Saat
C PROGRAMLAMA DİLİ (**)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KC/002	24 Eylül 2001	Salı - Cuma	19.00-22.00	80.000.000TL/Kişi	36 Saat
SQL ve VERİ TABANI YÖNETİMİ(*)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KS/001	22 Eylül 2001	Cumartesi-Pazar	19.00-22.00	100.000.000TL/Kişi	36 Saat
01-KS/002	25 Eylül 2001	Salı - Cuma	13.00-16.00	100.000.000TL/Kişi	36 Saat
YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN LINUX(*)					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KL/001	24 Eylül 2001	Pazartesi-Perşembe	09.00-12.00	60.000.000TL/Kişi	36 Saat
01-KL/002	16 Ekim 2001	Salı-Çarşamba- Cuma	19.00-22.00	60.000.000TL/Kişi	36 Saat
PHP ve JAVA SCRIPT ile WEB PROGRAMLAMA					
KODU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	GÜNLER	SAATLER	ÜCRET	TOPLAM
01-KPJW/001	22 Eylül 2001	Cumartesi-Pazar	13.00-16.00	100.000.000TL/Kişi	36 Saat

(*) Ön Koşul: Kursiyerlerin temel Windows bilgisine sahip olmaları gerekmektedir.

(**) Ön Koşul: Kursiyerlerin temel düzeyde progama bilgisine sahip olmaları gerekmektedir.

KURSLARIMIZLA İLGİLİ AYRINTILI BİLGİYİ www.emoizmir.org.tr/sayfalar/egtnrz.htm ADRESİNDEN EDİNEBİLİRSİNİZ.

HABERLER HABERLER

● Erdal İnönü yeniden siyasete dönmeye karar vermek üzere olduğunu sanmak için yeterli neden bulunduğunu tahmin edebileceği bir aşamaya geldiğini ifade etmesinin mümkün sayılabileceğini söyledi.

● Ekonomik krizle birlikte artış gösteren banka soygunları sürüyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'na giren hırsızlar fona devredilmiş üç bankayı çalarak kayıplara karıştı.

● İstanbul'da açılan afet arama kurtarma gereçlerinin sergilendiği fuarı yağmur sonrası su bastı. Fuar alanı afet bölgesine dönüşünce geçici olarak kapatıldı.

● Mozambik'te ilk kayıtlı araç trafiğe çıktı. On yıldır süren iç savaş nedeniyle hiç kimsenin resmi yükümlülükleri yerine getirmediği ve otoritenin bulunmadığı ülkede 35 dolar ödeyerek beyaz Toyota şimdilik kurşun deliksiz ve camları sağlam olarak yollarda.

EĞİTİMİN ÖTEKİ YÜZÜ

Yeni teknolojik gelişmelerle birlikte nitelik düzeyi düşük işgücüne talep azalırken nitelikli işgücünün üretim ve istihdamdaki önemi artmıştır. (Tabii bu Türkiye için değil üretime dayalı ekonomiler için geçerli). Hazır eğitim kurumları yeni eğitim öğretim yılına hazırlanırken Kirpi, eğitim ve istihdam politikaları üzerine bazı rakamları tekrar etmek istiyor.

99 yılı işgücü anketine göre çalışanların %70'i ilkokul veya altı, %10'u ortaokul, %13'ü lise ve dengi, %7'si yüksek öğrenim düzeyindedir. Ülkemizde GSMH'dan eğitime ayrılan pay 2,5 civarında iken bu rakam gelişmiş ve gelişmekte

olan ülkeler için ortalama %5,3 tür. İlköğretime ayrılan kaynak OECD ülkelerinde 2980 Dolar, ortaöğretim için 3310 Dolar iken bu ülkemizde 710 ve 510 Dolar'dır. Eksik olmasının öğrenci velileri; katkı payları, karne paraları ile bu arayı kapatmak gibi "makul" bir farkı içeriyor gibi görünse de bu devletin özel üniversitelere kendi üniversitelerinden esirgediği yardım payının sonucudur.

İlginçtir eğitimin ve emek kalitesinin yükseltilmesi, üretim kapasitesinin arttırılmasına önem vermeyen Türkiye uhrevi işlere uzunca bir zamandır daha fazla ağırlık vermiş ve ciddi kaynaklar transfer etmiştir. 2000 yılı itibariyle yüksek okullar dahil okul sayısı 53988 iken cami sayısı 75001 dir ki bu sayıya 6308 Kuran kursu dahil edilmemiştir.

Diyanet İşleri Başkanlığı 1999 yılı için 173 trilyonluk bir ödeneğe sahipken ülke tarımından ve 36000 köyden sorumlu Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı bütçesi 136.5 trilyondur. Rakamları Türkiye'nin bilimsel ve teknolojik gelişmesinde önemli görevler üstlenecek kurumlara çevirdiğimizde bu rakam TÜBİTAK için yalnızca 18.3 trilyondur.

Çoktandır dünyevi değil uhrevi ağırlıklı bir bütçe paylaşımı ile yöneticilerimiz bu dünyada çözemedikleri sorunların adresini de gösteriyor. İnşallah öteki dünyada.

